

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/24-01/144

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 20. prosinca 2024.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje izvješće o državnim potporama za 2023. godinu***, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s člankom 17. Zakona o državnim potporama ("Narodne novine", broj 47/14 i 69/17) podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 20. prosinca 2024. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike dr. sc. Davora Zoričića, Stipu Župana i dr. sc. Terezu Rogić Lugarić, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-14/13
URBROJ: 50301-05/16-24-2

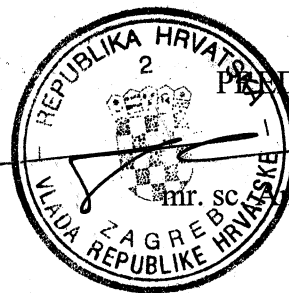
Zagreb, 20. prosinca 2024.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Godišnje izvješće o državnim potporama za 2023. godinu

Na temelju članka 17. Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, br. 47/14. i 69/17.), Vlada Republike Hrvatske dostavlja Godišnje izvješće o državnim potporama za 2023. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra financija dr. sc. Marka Primorca, državne tajnike dr. sc. Davora Zoričića, Stipu Župana i dr. sc. Terezu Rogić Lugarić, ravnatelja Porezne uprave Božidara Kutlešu i ravnatelja Carinske uprave Marija Demirovića.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2023. GODINU

Zagreb, prosinac 2024.

SADRŽAJ

1.	UVOD.....	3
1.1.	METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA	6
1.2.	PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA	8
1.3.	METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA.....	9
1.4.	SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DODIJELJENIM DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2023. GODINU	10
2.	DRŽAVNE POTPORE U 2023. GODINI.....	14
2.1.	MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI.....	14
2.2.	KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA.....	16
2.3.	DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA	18
3.	POTPORE U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	22
4.	POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	26
4.1.	HORIZONTALNE POTPORE	28
	Horizontalne potpore u „užem smislu“	29
4.1.1.	<i>Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije .....</i>	31
4.1.2.	<i>Potpore za zapošljavanje.....</i>	32
4.1.3.	<i>Potpore za usavršavanje.....</i>	33
4.1.4.	<i>Potpore malim i srednjim poduzetnicima .....</i>	33
4.1.5.	<i>Potpore kulturi .....</i>	35
4.2.	REGIONALNE POTPORE	36
4.3.	POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	38
4.4.	SEKTORSKE POTPORE	39
	Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa	40
4.4.1.	<i>Potpore za poštanske usluge .....</i>	43
4.4.2.	<i>Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije .....</i>	43
4.4.3.	<i>Potpore prometu.....</i>	45
4.4.4.	<i>Potpore brodogradnji.....</i>	49
4.4.5.	<i>Potpore turizmu.....</i>	50
4.4.6.	<i>Potpore za sanaciju i restrukturiranje .....</i>	51
4.4.7.	<i>Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju.....</i>	51
4.4.8.	<i>Potpore za razvoj širokopojsnih mreža .....</i>	53
4.5.	POTPORE U SVRHU PODRŠKE GOSPODARSTVU U AKTUALNOJ PANDEMIJI COVID-19 I ZA SUZBIJANJE UČINAKA RUSKE AGRESIJE NA UKRAJINU	54
5.	POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	57
6.	ZAKLJUČAK	62
	PRILOG 1.	66
	PRILOG 2.	67
	PRILOG 3.	69

1. UVOD

Ministarstvo financija je sukladno Zakonu o državnim potporama („Narodne novine“, br. 47/14. i 69/17.; u daljnjem tekstu: Zakon) izradilo Godišnje izvješće o državnim potporama za 2023. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) koje je obvezno dostaviti Vladi Republike Hrvatske koja isto dostavlja Hrvatskome saboru na usvajanje temeljem odredbe članka 17. Zakona.

U tekstu Izvješća navedeni su nazivi ministarstava sukladno Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, br. 85/20. i 21/23.), s obzirom na to da se Izvješće podnosi za 2023. godinu, odnosno za razdoblje prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave („Narodne novine“, broj 57/24.).

Ministarstvo financija je izradilo navedeno Izvješće temeljem svih preuzetih podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti iz Registra državnih potpora i potpora male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Registar). Registar je uspostavljen kao jedinstvena elektronička baza podataka koja sadrži podatke o svim prijavljenim programima i pojedinačnim potporama te podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske, a koje su u Registar unijeli davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti, sukladno Zakonu i Pravilniku o dostavi prijedloga državnih potpora, podataka o državnim potporama i potporama male vrijednosti te registru državnih potpora i potpora male vrijednosti („Narodne novine“, broj 125/17.; u daljnjem tekstu: Pravilnik) od 1. siječnja 2017. od kada je Registar uspostavljen te kada je započeo s radom.

Navedeno Izvješće analitički prikazuje podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u Republici Hrvatskoj u 2023. godini te revidirane podatke za 2022. i 2021. godinu unesene u Registar, a isti su prikazani sukladno metodologiji prikazivanja državnih potpora u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU). Davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti, su sukladno Zakonu i Pravilniku, u obvezi unositi u Registar podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti bez odgode odnosno odmah po dodijeli, te su isključivo davatelji odgovorni za istinitost unesenih podataka i njihov pravovremeni unos u Registar, sukladno članku 5. Pravilnika i članku 14. Zakona, a na temelju kojih je Ministarstvo financija izradilo ovo Izvješće¹.

Također, Izvješće sadrži podatke i o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ribarstva, iako navedene potpore nisu predmet Zakona, međutim sukladno Zakonu, Ministarstvo poljoprivrede je obvezno dostavljati navedene podatke Ministarstvu financija s ciljem prikazivanja jedinstvenog, sveobuhvatnog Izvješća, što uključuje i državne potpore i potpore male vrijednosti dodijeljene sektoru poljoprivrede i ribarstva na cijelom području Republike Hrvatske.

Važno je naglasiti i kako je Registar vrlo važan izvor podataka vezano za transparentnost² u pogledu dodjele državnih potpora te je od velike važnosti jer se zahvaljujući transparentnosti promiče odgovornost da se svima zainteresiranim osobama omogućava bolja informiranost o javnim politikama te dodjeli državnih potpora odnosno javnih sredstava poduzetnicima.

---

¹ *Ministarstvo financija u Izvješću prikazuje sve podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u razdoblju od 2021. do 2023. godine, a koje su davatelji državnih potpora i potpora male vrijednosti unijeli u Registar do 8. listopada 2024. za sva navedena razdoblja.*

² <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/transparentnost-potpore/465>

Sukladno navedenome, a kako bi se osiguralo poštivanje načela transparentnosti, države članice, kao jedan od uvjeta za dodjelu državnih potpora, moraju imati sveobuhvatnu mrežnu stranicu za državne potpore na regionalnoj ili nacionalnom razini, na kojoj će objavljivati podatke o mjerama potpora, odnosno podatke o programima državnih potpora temeljem kojih davatelji dodjeljuju državne potpore kao i podatke o pojedinačnim/jednokratnim tzv. ad hoc državnim potporama, koje se ne dodjeljuju na temelju programa državnih potpora.

Isto tako važno je naglasiti kako sukladno navedenoj transparentnosti u pogledu dodijeljenih državnih potpora, Ministarstvo financija javno objavljuje na svojim mrežnim stranicama³ podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su davatelji potpora unijeli u Registar, a na temelju kojih se izrađuje Izvješće.

Ministarstvo financija u ovom Izvješću po prvi puta prikazuje podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u eurima, s obzirom da je Republika Hrvatska 1. siječnja 2023. zamijenila kunu eurom koji je tog dana postao hrvatska službena nacionalna valuta te jedino službeno sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj. Prilikom preračunavanja koristi se fiksni tečaj konverzije, koji iznosi 7,53450 HRK za 1,00 EUR, a koji je utvrdilo Vijeće Europske unije u posebnoj odluci⁴.

S obzirom na navedeno, sve državne potpore i potpore male vrijednosti koje su dodijeljene u kunama u 2022. godini te također i u 2021. godini, u ovom su Izvješću prikazane u eurima, jer su svi podaci konvertirani u euro po fiksnom tečaju.

Isto tako potrebno je napomenuti kako su u 2023. godini, sukladno zakonodavnom okviru kojim se uređuju državne potpore, donesena i neka nova pravila o potporama, a sve je objavljeno na mrežnim stranicama Ministarstva financija⁵ te se svi propisi Europske unije kojima se uređuju državne potpore mogu preuzeti i na mrežnoj stranici Europske komisije⁶.

Nova pravila usvojena od strane Europske komisije u 2023. godini odnose se na pravila o potporama male vrijednosti te na dopunu Uredbe o općem skupnom izuzeću.

---

³<https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/objava-podataka-o-dodijeljenim-drzavnim-potporama-i-potporama-male-vrijednosti/3555>

⁴ Vijeće Europske unije je 12. srpnja 2022. donijelo Odluku o prihvatanju eura u Republici Hrvatskoj od 1. siječnja 2023., dopunu uredbe prema kojoj Republika Hrvatska postaje dvadeseta članica europodručja te uredbu kojom se utvrđuje fiksni tečaj konverzije kune u euro: 1 euro = 7,53450 kuna.

⁵ <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/pravila-o-drzavnim-potporama/461>

⁶ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/legislation_en

Vezano za Uredbu o općem skupnom izuzeću⁷, Europska komisija je usvojila 23. lipnja 2023. Uredbu Komisije (EU) 2023/1315 od 23. lipnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora i Uredbe (EU) 2022/2473 o proglašenju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Službeni list Europske unije, L 167, od 30. lipnja 2023.; u daljnjem tekstu: Uredba 2023/1315) koja je stupila na snagu 1. srpnja 2023.

Vezano za potpore male vrijednosti ili de minimis potpore, iste se mogu dodjeljivati temeljem pravila propisanih Uredbom Komisije (EU) 2023/2831 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (Službeni list Europske unije, L 2023/2831, od 15. prosinca 2023.; u daljnjem tekstu: Uredba 2023/2831) koje je usvojena od strane Europske komisije 13. prosinca 2023., a stupila na snagu 1. siječnja 2024. Navedena Uredba 2023/2831 zamjenjuje Uredbu Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora u funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (Službeni list Europske unije, L 352/1, od 24. prosinca 2013.; u daljnjem tekstu: Uredba 1407/2013) i Uredbom Komisije (EU) 2020/972 od 2. srpnja 2020. godine o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (Službeni list Europske unije, L 215/3, od 7. srpnja 2020.; u daljnjem tekstu: Uredba 2020/972) koja je važila do 31. prosinca 2023.

Isto tako Europska komisija je usvojila 13. prosinca 2023. Uredbu Komisije (EU) 2023/2832 od 13. prosinca 2023. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na de minimis potpore koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije, L 2023/2832, od 15. prosinca 2023.), koja je stupila na snagu 1. siječnja 2024., a koja zamjenjuje Uredbu Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. travnja 2012. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (Službeni list Europske unije, L 114, od 26. travnja 2012.) koja je važila do 31. prosinca 2023.

---

⁷ Uredbu o općem skupnom izuzeću do 1. srpnja 2023., odnosno do stupanja na snagu njene dopune sadržane u Uredbi Komisije 2023/1315, činila je Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014.; u daljnjem tekstu: Uredba 651/2014), Uredba Komisije (EU) br. 2017/1084 od 14. lipnja 2017. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u vezi s potporama za infrastrukture luka i zračnih luka, pragova za prijavu potpora za kulturu i očuvanje baštine i za potpore za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu te regionalnih operativnih programa potpora za najudaljenije regije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 702/2014 u vezi s izračunavanjem prihvatljivih troškova (Službeni list Europske unije, L 156/1, od 20. lipnja 2017.), Uredba Komisije (EU) br. 2020/972 od 2. srpnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) o izmjeni Uredbe (EU) br. 1407/2013 u pogledu njezina produljenja i o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 u pogledu njezina produljenja i odgovarajućih prilagodbi (Službeni list Europske unije, L 215, od 7. srpnja 2020.) i Uredba Komisije (EU) br. 2021/1237 od 23. srpnja 2021. o izmjeni Uredbe (EU) br. 651/2014 o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Službeni list Europske unije, L 270, od 29. srpnja 2021.).

1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

Zakon uređuje nadležnost tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora i potpora male vrijednosti, politiku državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija te izvještavanje o državnim potporama i potporama male vrijednosti.

Pojam državne potpore

Sukladno Zakonu, državna potpora je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od strane davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica EU u skladu s člankom 107. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (u daljnjem tekstu: UFEU). Ova je definicija preuzeta iz članka 107. stavka 1. UFEU-a koji dodatno propisuje da su državne potpore nespojive s unutarnjim tržištem.

Korisnik državne potpore/potpore male vrijednosti sukladno Zakonu, je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu/potporu male vrijednosti, bez obzira na njen oblik i namjenu.

Davatelj državne potpore/potpore male vrijednosti je tijelo državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te svaka pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore/potpore male vrijednosti.

Kod utvrđivanja ima li neka državna intervencija karakter državne potpore, sukladno odredbama Zakona koji uređuju pojam državne potpore, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava odnosno mjera, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti te utječu li sredstva/mjere na trgovinu između Republike Hrvatske i EU:

- 1) oddjela državnih sredstava – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države – odnosno ona sredstva nad čijom dodjelom javna vlast ima kontrolu i koja su istoj pripisiva. Pored izravnih proračunskih izdataka, državnom potporom se smatra i manje ostvareni odnosno neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja odnosno neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja nekretnina i pokretnina u vlasništvu države ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl. Državnim sredstvima smatraju se i sredstva EU (npr. iz strukturnih Fondova) ukoliko nacionalna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o upotrebi tih sredstava
- 2) ostvarivanje prednosti na tržištu – gospodarska prednost na tržištu ostvaruje se činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti svojim redovitim poslovanjem. Pored državnih potpora kao što su subvencije, oslobađanja od plaćanja poreza, subvencije kamata, državnih jamstva itd., postoje i ostale državne potpore koje

omogućuju postojanje gospodarske prednosti, a to su: prodaja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade za istu, dokapitalizacija poduzetnika od strane države pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor i slično

- 3) selektivnost – ovaj uvjet ukazuje na činjenicu da je dodjelom sredstava iz proračuna države poduzetnik/sector doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju, a o selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore
- 4) utjecaj na trgovinu između Republike Hrvatske i EU (tržišno natjecanje) – u ovom slučaju utvrđuje se utječe li, zbog dobivene potpore, poduzetnik ili proizvodnja određene robe i/ili usluge na trgovinu između država članica EU i dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja.

Državnom potporom može se smatrati svaka mjera dodijeljena u korist poduzetnika u smislu Zakona i pravne stečevine EU ako su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji. Međutim, ako pojedina javna mjera kumulativno ne ispunjava sva četiri naprijed navedena kriterija, tada se ne radi o državnoj potpori. Odluku o postojanju ili nepostojanju državne potpore donosi Europska komisija, a može je donijeti i nacionalni sud kako to proizlazi iz Obavijesti Komisije o provedbi prava državnih potpora od strane nacionalnih sudova.⁸ Državne potpore nespojive su s unutarnjim tržištem, osim ako ne ispunjavaju uvjete spojivosti određene posebnim pravilima ovisno o vrsti potpore.

Državne potpore dodjeljuju se putem programa državnih potpora ili kao pojedinačne potpore:

- 1) Program državne potpore je pravni akt na temelju kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore
- 2) Pojedinačna državna potpora je državna potpora koja je dodijeljena poduzetniku temeljem programa državne potpore ili je dodijeljena poduzetniku neovisno o postojanju programa državne potpore (tzv. ad hoc potpora).

Učinak mjere, a ne njezin uzrok, vrsta ili cilj odlučujući su prilikom dodjele državne potpore, a pojam državne potpore obuhvaća osim subvencija (rashodna strana državnog proračuna) i ostale instrumente državnih potpora (npr. oslobođenje ili smanjenje poreza na dobit, otpisi potraživanja i sl.) koji na razne načine smanjuju prihodnu stranu državnog proračuna i imaju jednake učinke kao i subvencije.

Instrumenti putem kojih se dodjeljuju državne potpore i potpore male vrijednosti prikazani su u Prilogu 3. „Instrumenti državne potpore i potpore male vrijednosti“ ovoga Izvješća.

---

⁸ Poglavlje 3. Obavijesti Komisije o provedbi pravila o državnim potporama od strane nacionalnih sudova (Službeni list Europske unije, C 305, od 30. srpnja 2021.).

Što se ne smatra državnom potporom

Sukladno praksi Europske komisije i europskih sudova, sljedeći transferi ne bi se smatrali državnim potporama:

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima za obavljanje djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun, tzv. regulatorne mjere
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti
- mjere i financijske potpore, koje ispunjavaju ulaganja po tržišnim uvjetima (*engl. market economy investor principle*)
- državna jamstva ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama, ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena, ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze
- sredstva dodijeljena fizičkim osobama ili zaposlenicima od koje poduzetnici ne uživaju izravnu korist
- potpore male vrijednosti (de minimis potpore) koje ne iznose više od 300.000,00 eura po korisniku i po državi članici, tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja, odnosno u iznosu ne višem od 750.000,00 eura za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Državnom potporom također se ne smatraju sredstva za pomoć kućanstvima, osobama s invaliditetom, javnim tijelima i obrazovnim ustanovama i bolnicama za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, sredstva namijenjena za obranu, javne radove i slično.

Pravila o državnim potporama ne primjenjuju se i ako država „izvršava javne ovlasti“ ili ako javni subjekti djeluju „kao tijela javne vlasti“. Primjeri takvih djelatnosti su: vojska ili policija, sigurnost i kontrola zračne plovidbe, kontrola i sigurnost pomorskog prometa, nadzor radi sprečavanja onečišćenja, organizacija, financiranje i izvršavanje zatvorskih kazni, razvoj i revitalizacija javnog zemljišta od strane javnih tijela i prikupljanje podataka za upotrebu u javne svrhe na temelju zakonske obveze predmetnih poduzetnika u vezi s objavljivanjem takvih podataka.⁹

1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Ministarstvo financija izrađuje Izvješće temeljem podataka o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su putem Registra dostavili davatelji potpora, te temeljem podataka koje je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede.

⁹ Točka 17. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, C 262, od 9. srpnja 2016.).

Prilikom prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima, Ministarstvo financija koristi određene podatke koji se temelje na podacima Državnog zavoda za statistiku, Hrvatske narodne banke te ostalim podacima, dok se metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji na metodologiji koju koristi i Europska komisija kod izrade i iskazivanja podataka o državnim potporama u EU¹⁰.

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Državne potpore (u daljnjem tekstu: potpore) se prema metodologiji analitičkog prikaza dijele na dvije osnovne kategorije:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

Potpore se s obzirom na cilj dodjele, dijele na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva te na potpore u sektoru industrije i usluga.

Potpore u sektoru industrije i usluga se s obzirom na cilj dijele na horizontalne potpore (u užem smislu), sektorske potpore, regionalne potpore, potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 i suzbijanja učinaka ruske agresije na Ukrajinu.

Horizontalne potpore u užem smislu su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, sanaciju i restrukturiranje, zapošljavanje, usavršavanje, kulturu i zaštitu baštine, rizični kapital te ostale horizontalne ciljeve.

Sektorske potpore su potpore na koje se prilikom dodjele primjenjuju posebna sektorska pravila o potporama, te se odnose na sektore i djelatnosti kao što su: kopneni promet (cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet), pomorski promet, zračni promet, brodogradnja, turizam, financijske i poštanske usluge, sanacija i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore), kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost, javne radiodifuzijske usluge, poštanske usluge, zaštita okoliša i ušteda energije, razvoj širokopojsnih mreža i sl.

Regionalne potpore su namijenjene za poticanje gospodarskog razvoja slabije razvijenih regija koje su utvrđene kartom regionalnih potpora, a prikazane su kao posebna kategorija na način predviđen metodologijom EU. Navedene potpore pripadaju po ciljevima odnosno kategoriji namjene u horizontalne potpore te su u jednom dijelu Izvješća i prikazane unutar istih.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave su prikazane kao posebna kategorija radi dobivanja uvida u korištenje i namjenu potpora dodijeljenih na lokalnoj razini, a koje po ciljevima odnosno kategorijama namjene mogu pripadati u horizontalne potpore te su u jednom dijelu Izvješća i prikazane unutar horizontalnih potpora.

Potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 i za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu prikazane su kao posebna kategorija zbog situacije u kojoj se nalazilo

¹⁰ Izvor: mrežna stranica Europske komisije: https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en

gospodarstvo nakon učinaka pandemije, a kasnije i ruske agresije na Ukrajinu, a za njihovu dodjelu primjenjuju se posebna pravila sadržana u privremenim okvirima.

Potpore male vrijednosti odnosno *de minimis* potpore, s obzirom da se ne smatraju državnim potporama u smislu Zakona, odnosno u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, prikazane su zasebno. Potpore male vrijednosti su prikazane u Izvješću zbog velikog broja davatelja potpora male vrijednosti kako na centralnoj tako i na lokalnoj razini, te također velikog broja korisnika istih. Za navedene potpore vrijede posebna pravila te se podaci o istima nalaze u dijelu Izvješća pod nazivom Potpore male vrijednosti.

Državne potpore i potpore male vrijednosti mogu se dodjeljivati putem različitih oblika ili instrumenata dodjele kao što su: subvencije, neposredne subvencije kamata, porezna izuzeća i olakšice (A), udjeli u vlasničkom kapitalu, kapitalna ulaganja (B), financijski transferi, povoljni zajmovi, zajmovi poduzetnicima u teškoćama (C), izdana i aktivirana odnosno protestirana ili opozvana jamstva (D) te ostalo (E).

U Prilogu 2. ovoga Izvješća, prikazan je detaljan pregled kategorija potpora, a u Prilogu 3. pregled svih instrumenata putem kojih se potpore dodjeljuju.

1.4. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DODIJELJENIM DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2023. GODINU

Ukupne potpore u 2023. godini u Republici Hrvatskoj dodijeljene su u iznosu od 3.035,6 milijuna eura, s udjelom u bruto društvenom proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) od 3,97 posto i s udjelom u rashodima države od 10,80 posto, dok su navedene potpore po zaposlenom u 2023. godini iznosile su 1.824,83 eura, a potpore po stanovniku iznosile su 778,37 eura.

Od ukupno dodijeljenih potpora u 2023. godini u iznosu od 3.035,6 milijuna eura, na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi se iznos od 1.068 milijuna eura ili 35,2 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi iznos od 1.967,7 milijuna eura ili 64,8 posto udjela.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2023. godini su dodijeljene u iznosu od 1.068 milijuna eura te je udio tih potpora u BDP-u iznosio 1,40 posto dok je udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio 35,2 posto. Navedene potpore su u 2023. godini najvećem dijelom dodijeljene putem subvencija u iznosu od 780,7 milijuna eura ili s udjelom od 73,1 posto u potporama poljoprivredi i ribarstvu, slijede kapitalna ulaganja u iznosu od 203,2 milijuna eura ili 19 posto, porezne olakšice u iznosu od 61 milijun eura ili 5,7 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 23,1 milijun eura ili 2,2 posto. Unutar dodijeljenih potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2023. godini, na potpore u sektoru poljoprivrede odnosi se iznos od 995,6 milijuna eura ili s udjelom od 93,2 posto u potporama sektoru poljoprivrede i ribarstva, dok se na potpore u sektoru ribarstva odnosi iznos od 72,3 milijuna eura ili s 6,8 posto. Unutar potpora u sektoru poljoprivrede u iznosu od 995,6 milijuna eura, potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene su u iznosu od 549,1 milijun eura ili 55,1 posto dok je ruralnom odnosno regionalnom razvoju dodijeljeno 446,6 milijuna eura ili 44,9 posto potpora.

Potpore u sektoru industrije i usluga 2023. godini dodijeljene su u iznosu od 1.967,7 milijuna eura s udjelom u BDP-u od 2,57 posto, dok je udio u ukupnim potporama iznosio 64,8 posto. U 2023. godini unutar potpora u sektoru industrije i usluga, posebnim sektorima odnosno sektorskim potporama dodijeljeno je 848,9 milijuna eura odnosno udio od 43,1 posto u sektoru industrije i usluga, horizontalnim ciljevima, uključujući horizontalne potpore, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljeno je 562,2 milijuna eura ili 28,6 posto, dok je potporama podrške gospodarstvu u COVID–19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljeno 556,6 milijuna eura ili 28,3 posto. Potpore u sektoru industrije i usluga najvećim dijelom su dodjeljivane putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.200 milijuna eura odnosno s udjelom od 61 posto u sektoru industrije i usluga, slijede izdana jamstva u iznosu od 433,1 milijun eura ili 22 posto, porezne olakšice u iznosu od 169,7 milijuna eura ili 8,6 posto, te povoljni zajmovi u iznosu od 164,8 milijuna eura ili 8,4 posto.

Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 562,2 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,74 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,74 posto, dok je udio u potporama dodijeljenih u sektoru industrije i usluga iznosio 28,6 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 18,5 posto. Unutar horizontalnih potpora dodijeljenih u 2023. godini u iznosu od 562,2 milijuna eura, na horizontalne ciljeve odnosno horizontalne potpore u užem smislu¹¹, odnosi se iznos od 267,7 milijuna eura ili udio od 47,6 posto u horizontalnim potporama, na regionalne potpore iznos od 148,2 milijuna eura ili 26,4 posto dok se na potpore na lokalnoj razini odnosi iznos od 146,4 milijuna eura ili 26 posto. Horizontalne potpore najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 420,7 milijuna eura odnosno s udjelom od 74,8 posto u horizontalnim potporama, slijede porezne olakšice u iznosu od 117,4 milijuna eura ili 20,9 posto, povoljni zajmovi u iznosu od 21,9 milijuna eura ili 3,9 posto te izdana jamstva u iznosu od 2,1 milijun eura ili 0,4 posto.

Potpore za horizontalne ciljeve ili „horizontalne potpore u užem smislu”¹² u 2023. godini dodijeljene su u iznosu od 267,7 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,35 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 8,8 posto, dok je udio u sektoru industrije i usluga iznosio 13,6 posto. Unutar horizontalnih ciljeva, najviše potpora dodijeljeno je za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 193,4 milijuna eura ili s udjelom od 72,2 posto u horizontalnim ciljevima, slijede potpore za zapošljavanje u iznosu od 42,4 milijuna eura ili 15,8 posto, potpore za kulturu u iznosu od 24,1 milijun eura ili 9 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 7,8 milijuna eura ili 2,9 posto, dok su potpore za usavršavanje dodijeljene u iznosu od 29.259,60 eura ili 0,01 posto. Navedene potpore dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 264,5 milijuna eura ili s udjelom od 98,8 posto u horizontalnim ciljevima, slijede izdana jamstva u iznosu od 2 milijuna eura ili 0,8 posto, te povoljni zajmovi u iznosu od 1,1 milijun eura ili 0,4 posto.

Regionalne potpore su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 148,2 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosi 0,19 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 4,9 posto, u potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 7,5 posto, dok udio u horizontalnim potporama iznosi 26,4 posto. Regionalne potpore su najvećim dijelom dodjeljivane kroz porezne olakšice u iznosu od 117,4 milijuna eura odnosno s udjelom od 79,3 posto u ukupno dodijeljenim regionalnim potporama, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 20,8 milijuna eura

¹¹ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

¹² Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

ili 14 posto, subvencije u iznosu od 9,8 milijuna eura ili 6,6 posto te izdana jamstva u iznosu od 111.568,40 eura ili 0,1 posto.

Potpore na razini jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave dodijeljene su u 2023. godini isključivo putem subvencija u ukupnom iznosu od 146,4 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u u iznosio je 0,19 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 4,8 posto dok je udio u potporama u sektoru industrije i usluga iznosio 7,4 posto.

Sektorske potpore odnosno potpore posebnim sektorima u 2023. godini dodijeljene su u iznosu od 848,9 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 1,11 posto, u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 28 posto, dok je u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio 43,1 posto. Unutar sektorskih potpora dodijeljenih u 2023. godini, najviši iznos odnosi se na potpore sektoru prometa od 320,6 milijuna eura ili s 37,8 posto udjela u sektorskim potporama, slijede potpore za zaštitu okoliša i očuvanje energije u iznosu od 184,9 milijun eura ili 21,8 posto, potom usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju sa 153,9 milijuna eura ili 18,1 posto, potpore sektoru turizma sa 130,5 milijuna eura ili 15,4 posto, potpore sektoru brodogradnje dodijeljeno je 29,5 milijuna eura ili 3,5 posto, za poštanske usluge dodijeljeno je 14,8 milijuna eura ili 1,7 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika 9 milijuna eura ili 1,1 posto te je za razvoj širokopojsnih mreža dodijeljeno 5,8 milijuna eura ili 0,7 posto. Sektorske potpore dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 756,9 milijuna eura ili s udjelom od 89,2 posto u sektorskim potporama, slijede izdana jamstva u iznosu od 38,5 milijuna eura ili 4,5 posto, porezne olakšice u iznosu od 38 milijuna eura ili 4,5 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 15,6 milijun eura ili 1,8 posto.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u 2023. godini isključivo putem subvencija u iznosu od 592,5 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,77 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 19,5 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 30,1 posto, dok je udio u sektorskim potporama iznosio 69,8 posto. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa prevladavaju i u 2023. godini u okviru sektorskih potpora kao naknada ili kompenzacija za obavljanje javne usluge. Unutar navedenih potpora, najviši iznos odnosi se na potpore kopnenom cestovnom prometu od 233,2 milijuna eura ili s 39,4 posto udjela u potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, slijede potpore za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa u iznosu od 152,2 milijuna eura ili 25,7 posto, potom potpore za kopneni željeznički promet u iznosu od 107,6 milijuna eura ili 18,2 posto, potpore pomorskom prometu u iznosu od 63,4 milijuna eura ili 10,7 posto, potpore zračnom prometu u iznosu od 21,3 milijuna eura ili 3,6 posto te potpore za poštanske usluge u iznosu od 14,8 milijuna eura ili 2,5 posto.

Potpore za podršku gospodarstvu u COVID-19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 556,6 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,73 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 18,34 posto, dok je udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio 28,29 posto. Navedene potpore najvećim dijelom su dodjeljivane putem izdanih jamstava u iznosu od 392,5 milijuna eura odnosno s udjelom od 70,5 posto u navedenom sektoru, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 127,4 milijuna eura ili 22,9 posto, neposredne subvencije kamata u iznosu od 16,1 milijun eura ili 2,9 posto, otpis duga u iznosu od 14,3 milijuna eura ili 2,6 posto te subvencije u iznosu od 6,3 milijuna eura ili 1,1 posto.

Instrumenti putem kojih su dodijeljene potpore u 2023. godini u iznosu od 3.035,6 milijuna eura su: subvencije i neposredne subvencije kamata u iznosu od 1.980,7 milijuna eura ili s udjelom u ukupno dodijeljenim potporama od 65,2 posto, slijede izdana jamstva u iznosu od 433,1 milijun eura ili 14,3 posto, porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 230,7 milijuna eura ili 7,6 posto, kapitalna ulaganja s iznosom od 203,2 milijuna eura ili 6,7 posto te povoljni zajmovi s iznosom od 188 milijuna eura ili 6,2 posto.

Potpore male vrijednosti odnosno de minimis potpore dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 252,9 milijuna eura s udjelom u BDP-u 0,33 posto. Potpore male vrijednosti dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 224,4 milijuna eura odnosno s udjelom od 88,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama male vrijednosti, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 13,3 milijuna eura ili 5,3 posto, potom sniženje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa u iznosu od 7,3 milijuna eura ili 2,9 posto, izdana jamstva u iznosu od 4,2 milijuna eura ili 1,7 posto, kapitalna ulaganja u iznosu od 2,6 milijuna eura ili 1 posto, neposredne subvencije kamata u iznosu od 717.515,68 eura ili 0,3 posto, odgode pri podmirenju duga u iznosu od 140.205,34 eura ili 0,1 posto, otpis duga u iznosu od 130.424,52 eura ili 0,1 posto, oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice u iznosu od 119.883,67 eura ili 0,1 posto, odgode pri plaćanju poreza u iznosu od 2.519,67 eura ili 0,001 posto te plaćanja za opozvana jamstva u iznosu od 1.884,00 eura ili 0,001 posto. U 2023. godini od ukupno dodijeljenih potpora male vrijednosti u iznosu od 252,9 milijuna eura, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su iznos od 228,2 milijuna eura ili 90,2 posto udjela u navedenim potporama, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili iznos od 24,7 milijuna kuna ili 9,8 posto.

2. DRŽAVNE POTPORE U 2023. GODINI

2.1. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI

U 2023. godini, potpore su u Republici Hrvatskoj dodijeljene u ukupnom iznosu od 3.035,6 milijuna eura, što je povećanje za 20,6 milijuna eura odnosno za 0,7 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su dodijeljene potpore iznosile 3.015 milijuna eura, te je povećanje za 96 milijuna eura odnosno 3,3 posto u odnosu na 2021. godinu kada su dodijeljene potpore iznosile 2.939,7 milijuna eura.

Udio ukupno dodijeljenih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 3,97 posto, u 2022. godini iznosio je 4,41 posto dok je u 2021. godini iznosio 5,00 posto. Udio dodijeljenih potpora u rashodima države u 2023. godini iznosio je 10,80 posto, u 2022. godini 12,98 posto dok je u 2021. godini iznosio 13,10 posto.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju od 2021. do 2023. godine

	Mjera	2021.	2022.	2023.
Državne potpore	u mln EUR ¹³	2.939,7	3.015,0	3.035,6
BDP ¹⁴	u mln EUR	58.850,0	68.373,0	76.472,0
Rashodi države	u mln EUR	22.434,2	23.233,7	28.095,4
Zaposleni ¹⁵	broj	1.575.837	1.619.969	1.663.522
Udio državnih potpora u BDP-u	%	5,00	4,41	3,97
Državne potpore po zaposlenome	EUR	1.865,48	1.861,14	1.824,83
Udio državnih potpora u rashodima države	%	13,10	12,98	10,80
Državne potpore po stanovniku Hrvatske ¹⁶	EUR	753,77	773,07	778,37

Izvori: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore po zaposlenom u 2023. godini iznosile su 1.824,83 eura, što je smanjenje za 36,32 eura odnosno za 2 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore iznosile 1.861,14 eura, te je smanjenje za 40,65 eura odnosno za 2,2 posto u odnosu na 2021. godinu kada su iste iznosile 1.865,48 eura. Potpore po stanovniku u 2023. godini iznosile su 778,37 eura, što je povećanje za 5,29 eura odnosno 0,7 posto u odnosu na 2022. godinu kada su potpore po stanovniku iznosile 773,07 eura, te je povećanje za 24,60 eura odnosno 3,3 posto u odnosu na 2021. godinu kada su navedene potpore iznosile 753,77 eura.

¹³ Fiksni tečaj konverzije kune u euro iznosi 7,53450 kuna, izvor podataka: Hrvatska narodna banka.

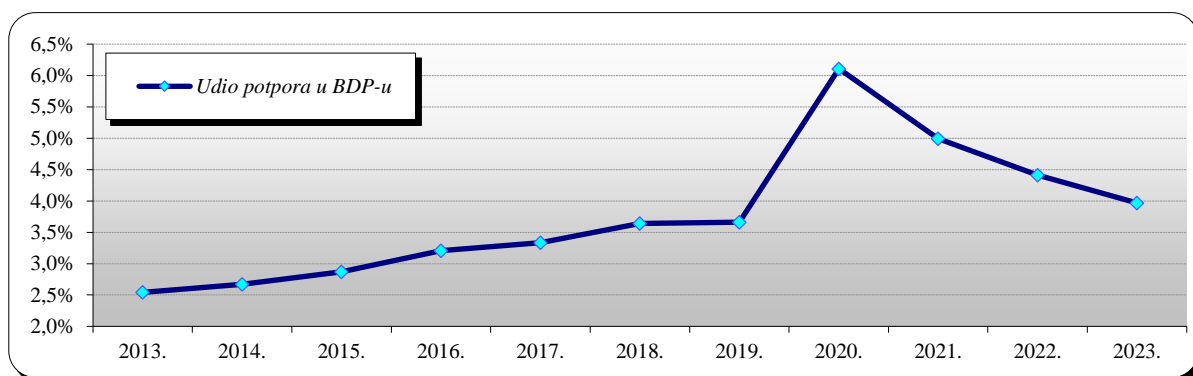
¹⁴ BDP u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka i Ministarstvo financija.

¹⁵ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

¹⁶ Broj stanovnika, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

Slika 1. Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju od 2013. do 2023. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 1. prikazuje trend kretanja udjela ukupnih potpora u BDP-u tijekom razdoblja od 2013. do 2024. godine.

Sukladno prikazu određenih podataka s izvješćima EU, i u ovom dijelu Izvješća, potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva u Republici Hrvatskoj, u jednom dijelu su prikazane metodološki odvojeno od ostalih potpora gospodarskim sektorima zbog posebnih pravila koja se primjenjuju prilikom dodjele navedenih potpora i njihove specifične djelatnosti.

2.2. KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA

Prema kategorijama odnosno ciljevima, potpore se dijele na osnovne vrste potpora:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu i
- potpore industriji i uslugama.

U Republici Hrvatskoj su u 2023. godini ukupno dodijeljene potpore u iznosu od 3.035,6 milijuna eura, te se na potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi iznos od 1.068 milijuna eura ili 35,2 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi iznos od 1.967,7 milijuna eura ili 64,8 posto udjela.

Tablica 2. Potpore dodijeljene prema kategorijama u razdoblju od 2021. do 2023. godine (u milijunima eura)

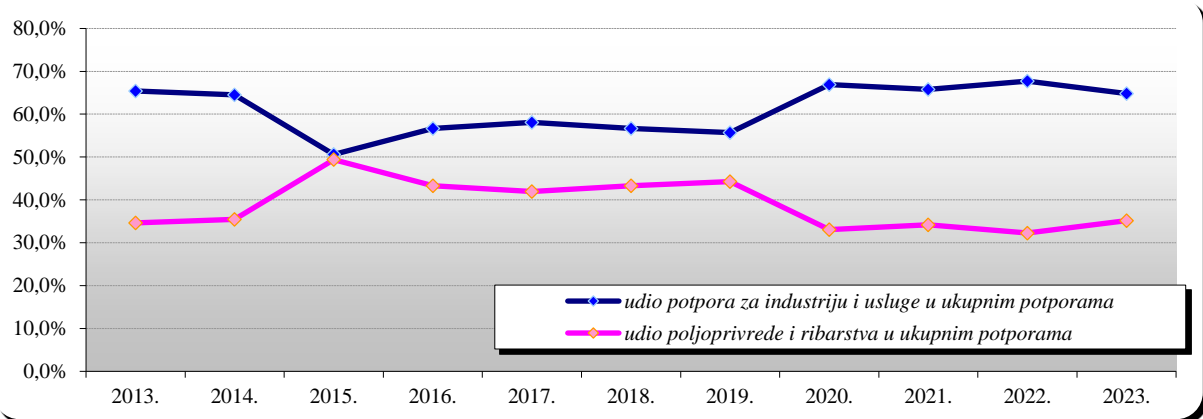
Kategorija		2021.		2022.		2023.	
		u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)
1.	<i>Poljoprivreda i ribarstvo</i>	1.005,4	34,20	973,3	32,28	1.068,0	35,18
2.	<i>Industrija i usluge</i>	1.934,3	65,80	2.041,7	67,72	1.967,7	64,82
	<i>Horizontalni ciljevi</i>	285,9	9,73	99,5	3,30	267,7	8,82
	- Istraživanje i razvoj i inovacije	73,8	2,51	35,9	1,19	193,4	6,37
	- Zapošljavanje	47,7	1,62	38,0	1,26	42,4	1,40
	- Usavršavanje	3,2	0,11	3,7	0,12	0,03	0,001
	- Mali i srednji poduzetnici	139,2	4,74	2,8	0,09	7,8	0,26
	- Kultura	22,0	0,75	19,1	0,63	24,1	0,79
	<i>Posebni sektori</i>	584,3	19,87	604,2	20,04	848,9	27,96
	- Poštanske usluge	12,6	0,43	13,2	0,44	14,8	0,49
	- Zaštita okoliša i očuvanje energije	163,6	5,57	170,9	5,67	184,9	6,09
	- Promet	160,5	5,46	205,0	6,80	320,6	10,56
	- Brodogradnja	92,7	3,15	61,2	2,03	29,5	0,97
	- Turizam	0,9	0,03	0,7	0,02	130,5	4,30
	- Sanacija i restrukturiranje	–	–	–	–	9,0	0,30
	- Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	153,9	5,23	153,2	5,08	153,9	5,07
	- Razvoj širokopojsnih mreža	–	–	–	–	5,8	0,19
	<i>Regionalne potpore</i>	85,6	2,91	107,0	3,55	148,2	4,88
	<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	123,9	4,22	120,8	4,01	146,4	4,82
	<i>Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu</i>	854,5	29,07	1.110,2	36,82	556,6	18,34
	UKUPNO	2.939,7	100,00	3.015,0	100,00	3.035,6	100,00

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 1.068 milijuna eura, što je povećanje za 94,7 milijuna eura ili 9,7 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 973,3 milijuna eura, te su navedene potpore povećane za 62,6 milijuna eura ili 6,2 posto u odnosu na 2021. godinu kada su dodijeljene u iznosu od 1.005,4 milijuna eura.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 1.967,7 milijuna eura, što je smanjenje za 74 milijuna eura ili 3,6 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 2.041,7 milijuna eura, te je povećanje za 33,4 milijuna eura ili 1,7 posto u odnosu na 2021. godinu kad su navedene potpore iznosile 1.934,3 milijuna eura.

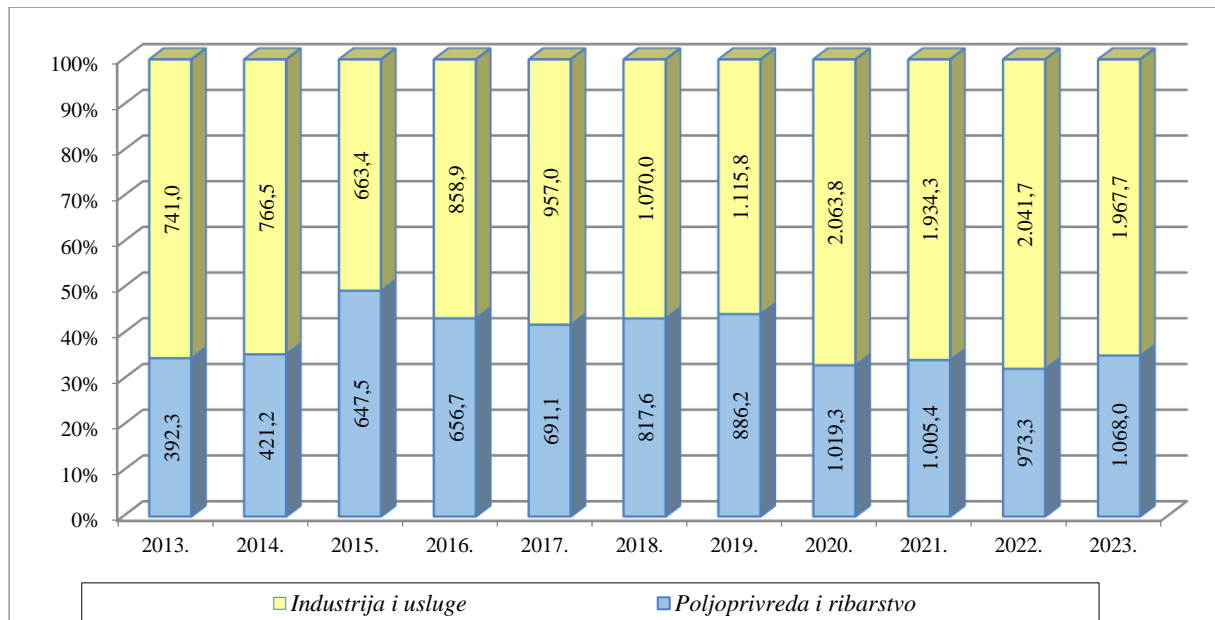
Slika 2. Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama u razdoblju od 2013. do 2023. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 2. prikazuje udio potpora, u postotcima, u sektoru poljoprivrede i ribarstva i udio potpora u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2013. do 2023. godine, a Slika 3. prikazuje potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva i potpore u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama, u milijunima eura, za razdoblje od 2013. do 2023. godine.

Slika 3. Iznosi potpora za poljoprivredu i ribarstvo i potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2013. do 2023. godine (u milijunima eura)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.3. DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA

Potpore se dodjeljuju putem raznih instrumenata, kao što su¹⁷:

- A1 – subvencije i neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma i prisilna nagodba i stečaj
- A2 – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice, snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga
- B – ulaganja u vlastiti kapital, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima i odricanje od isplate dobiti poduzetnika
- C1 – povoljni zajmovi i zajmovi poduzetnicima u teškoćama i
- D – izdana državna jamstva te aktivirana odnosno protestirana ili opozvana jamstva.

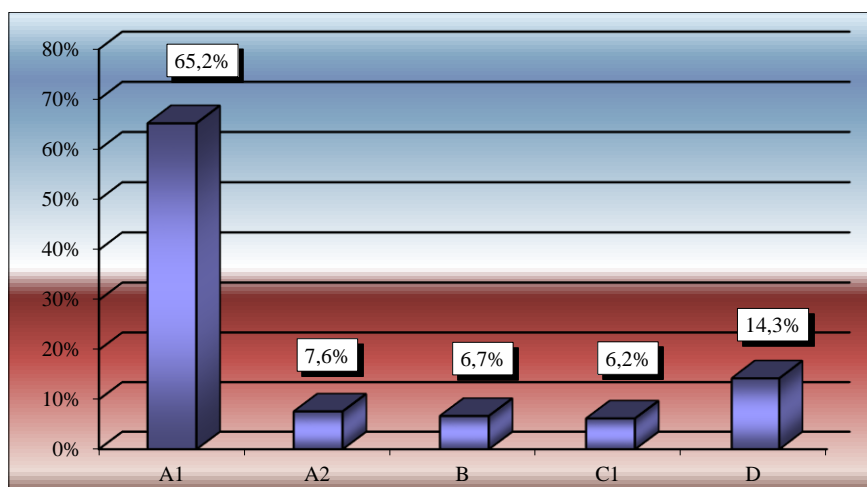
Tablica 3. Potpore prema instrumentima dodjele u 2023. godini (u milijunima eura)

Kategorija		A1	A2	B	C1	D	Ukupno
1.	<i>Poljoprivreda i ribarstvo</i>	780,7	61,0	203,2	23,1	0,0	1.068,0
2.	<i>Industrija i usluge</i>	1.200,0	169,7	–	164,8	433,1	1.967,7
	<i>Horizontalni ciljevi</i>	264,5	–	–	1,1	2,0	267,7
	Istraživanje i razvoj i inovacije	193,4	–	–	–	–	193,4
	Zapošljavanje	42,4	–	–	–	–	42,4
	Usavršavanje	0,03	–	–	–	–	0,03
	Mali i srednji poduzetnici	4,7	–	–	1,1	2,0	7,8
	Kultura	24,1	–	–	–	–	24,1
	<i>Posebni sektori</i>	756,9	38,0	–	15,6	38,5	848,9
	Poštanske usluge	14,8	–	–	–	–	14,8
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	167,6	–	–	1,0	–	184,9
	Promet	284,4	–	–	14,6	–	320,6
	Brodogradnja	–	–	–	–	29,5	29,5
	Turizam	130,5	–	–	–	–	130,5
	Sanacija i restrukturiranje	–	–	–	–	9,0	9,0
	Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	153,9	–	–	–	–	153,9
	Razvoj širokopojasnih mreža	5,8	–	–	–	–	5,8
	<i>Regionalne potpore</i>	9,8	117,4	–	20,8	0,1	148,2
	<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	146,4	–	–	–	–	146,4
	<i>Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu</i>	22,4	14,3	–	127,4	392,5	556,6
	UKUPNO	1.980,7	230,7	203,2	188,0	433,1	3.035,6

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ukupne potpore u 2023. godini dodijeljene su u iznosu od 3.035,6 milijuna eura, te su najvećim dijelom dodjeljivane putem subvencija i neposrednih subvencija kamata, i to u iznosu od 1.980,7 milijuna eura ili s udjelom u ukupno dodijeljenim potporama od 65,2 posto, slijede izdana jamstva u iznosu od 433,1 milijun eura ili 14,3 posto, porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 230,7 milijuna eura ili 7,6 posto, kapitalna ulaganja s iznosom od 203,2 milijuna eura ili 6,7 posto, te povoljni zajmovi s iznosom od 188 milijuna eura ili 6,2 posto.

¹⁷ U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

Slika 4. Ukupne potpore prema instrumentima dodjele u 2023. godini¹⁸

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 1.068 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 780,7 milijuna eura ili s udjelom od 73,1 posto u sektoru poljoprivrede i ribarstva, slijede kapitalna ulaganja u iznosu od 203,2 milijuna eura ili 19 posto, porezne olakšice u iznosu od 61 milijun eura ili 5,7 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 23,1 milijun eura ili 2,2 posto.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 1.967,7 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.200 milijuna eura ili s udjelom od 61 posto u sektoru industrije i usluga, slijede izdana jamstva s iznosom od 433,1 milijun eura ili 22 posto, porezne olakšice u iznosu od 169,7 milijuna eura ili 8,6 posto te povoljni zajmovi s iznosom od 164,8 milijuna eura ili 8,4 posto.

Potpore horizontalnim ciljevima ili „horizontalne potpore u užem smislu“ dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 267,7 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 264,5 milijuna eura ili s udjelom od 98,8 posto u horizontalnim ciljevima, slijede izdana jamstva u iznosu od 2 milijuna eura ili 0,8 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 1,1 milijun eura ili 0,4 posto.

Potpore posebnim sektorima dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 848,9 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 756,9 milijuna eura ili s udjelom od 89,2 posto u posebnim sektorima, slijede izdana jamstva u iznosu od 38,5 milijuna eura ili 4,5 posto, porezne olakšice u iznosu od 38 milijuna eura ili 4,5 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 15,6 milijuna eura ili 1,8 posto.

Regionalne potpore dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 148,2 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem poreznih olakšica u iznosu od 117,4 milijuna eura ili s udjelom od 79,3 posto u regionalnim potporama, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 20,8 milijuna eura ili 14 posto, subvencije u iznosu od 9,8 milijuna eura ili 6,6 posto te izdana jamstva u iznosu od 111.568,40 eura ili 0,1 posto.

¹⁸ A1 subvencije i neposredne subvencije kamata; A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice; B kapitalna ulaganja; C1 povoljni zajmovi; D potpore u jamstvima.

Potpore na lokalnoj razini, dodijeljene od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 146,4 milijuna eura isključivo putem subvencija.

Potpore dodijeljene kao podrška gospodarstvu u COVID-19 pandemiji i suzbijanja učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 556,6 milijuna eura, i to najvećem dijelom putem izdanih jamstava u iznosu od 392,5 milijuna eura ili s udjelom od 70,5 posto u potporama dodijeljenih kao podrška gospodarstvu, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 127,4 milijuna eura ili 22,9 posto, subvencije i neposredne subvencija kamata u iznosu od 22,4 milijuna eura ili s udjelom od 4 posto te porezne olakšice u iznosu od 14,3 milijuna eura ili 2,6 posto.

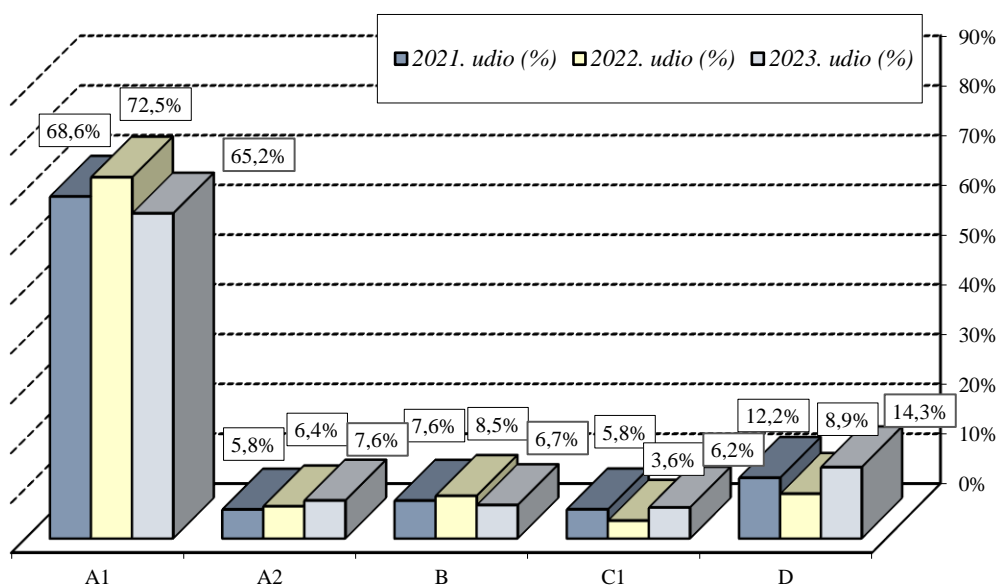
Tablica 4. Ukupne potpore prema instrumentima dodjele u razdoblju od 2021. do 2023. godine

	2021.		2022.		2023.	
	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)
A1	2.018,0	68,6	2.186,3	72,5	1.980,7	65,2
A2	170,4	5,8	194,1	6,4	230,7	7,6
B	222,7	7,6	257,2	8,5	203,2	6,7
C1	171,4	5,8	107,6	3,6	188,0	6,2
D	357,2	12,2	269,8	8,9	433,1	14,3
	2.939,7	100,0	3.015,0	100,0	3.035,6	100,0

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Tablica 4. prikazuje dodijeljene potpore putem različitih instrumenata u razdoblju od 2021. do 2023. godine u milijunima eura, te udio navedenih instrumenata u postocima u ukupno dodijeljenim potporama.

Slika 5. Ukupne dodijeljene potpore prema instrumentima u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 5. prikazuje udio ukupno dodijeljenih potpora u postocima u razdoblju od 2021. do 2023. godine prema instrumentima dodjele.

Državna jamstva kao instrument potpore¹⁹

Potpore dodijeljene u obliku izdanih jamstva u 2023. godini iznose 433,1 milijun eura, što je povećanje za 163,3 milijuna eura odnosno za 60,5 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 269,8 milijuna eura, te je povećanje za 75,9 milijuna eura odnosno za 21,2 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore u obliku izdanih jamstva dodijeljene u iznosu od 357,2 milijuna eura.

Udio dodijeljenih potpora u obliku jamstva u BDP-u u 2023. godini iznosio je 14,3 posto.

U 2023. godini davatelji potpora putem izdanih jamstava, koja su dodijeljena u iznosu od 433,1 milijun eura su: Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) u iznosu od 392,6 milijuna eura, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u iznosu od 38,5 milijuna eura te Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG – BICRO) (u daljnjem tekstu: HAMAG – BICRO) u iznosu od 2 milijuna eura.

HBOR je dodijelio u 2023. godini potpore putem izdanih jamstava u ukupnom iznosu od 392,6 milijuna eura. Za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu kao podrška poduzetnicima u pandemiji COVID-19 i suzbijanja učinaka ruske agresije na Ukrajinu, dodijeljeno je 392,5 milijuna eura temeljem Izmjene Programa pojedinačnog i portfeljnog osiguranja kredita za likvidnost i ulaganja izvoznika usklađenog s drugim izmjenama Privremenog kriznog okvira za Ukrajinu – produljenje do kraja 2023. godine, te kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.105227. Za regionalni razvoj, HBOR je izdao jamstava u iznosu od 111.568,40 eura temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a - dopune zbog uvođenja jamstva kao instrumenta, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109743.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je u 2023. godini potpore putem izdanih jamstava u ukupnom iznosu od 38,5 milijuna eura. Potpore u sektoru brodogradnje za razne programe dodijeljene su u iznosu od 29,5 milijuna eura dok je za Restrukturiranje trgovačkog društva "Đuro Đaković d.d." izdano 9 milijuna eura jamstava, koje je Europska komisija odobrila pod brojem SA.58248.

HAMAG – BICRO dodijelio je u 2023. godini potpore putem izdanih jamstava u iznosu od 2 milijuna eura malim i srednjim poduzetnicima temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije – izmjeni programa, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.60617.

---

¹⁹ Prilikom odlučivanja o jamstvima u kontekstu potpore, Europska komisija primjenjuje Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), Službeni list Europske unije, C 155, od 20. lipnja 2008., str. 10.–22.) i Ispravak Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), Službeni list Europske unije, C 244, od 25. rujna 2008., str. 32.–32.).

3. POTPORE U POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

U 2023. godini potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u iznosu od 1.068 milijuna eura, što je povećanje za 94,7 milijuna eura ili za 9,7 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 973,3 milijuna eura, te je povećanje za 62,6 milijuna eura ili za 6,2 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene u iznosu od 1.005,4 milijuna eura.

Tablica 5. Ukupne potpore i potpore dodijeljene u poljoprivredi i ribarstvu u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Poljoprivreda i ribarstvo	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
Ukupne potpore	2.939,7	3.015,0	3.035,6
Potpore bez poljoprivrede i ribarstva	1.934,3	2.041,7	1.967,7
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	1.005,4	973,3	1.068,0
udio (%) u ukupnim potporama	34,20	32,28	35,18
udio (%) u BDP-u	1,71	1,42	1,40

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenim potporama u 2023. godini iznosio je 35,2 posto, u 2022. godini iznosio je 32,3 posto te je u 2021. godini iznosio 34,2 posto. Udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u BDP-u je u 2023. godini iznosio 1,40 posto, u 2022. godini iznosio je 1,42 posto, dok je u 2021. godini iznosio 1,71 posto.

Iako sukladno Zakonu, Ministarstvo financija nije nadležno za potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju, u ovom Izvješću su prikazani i podaci o svim dodijeljenim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva. Dio navedenih podataka Ministarstvo financija je preuzelo iz Registra dok je dio podataka Ministarstvo poljoprivrede dostavilo Ministarstvu financija isključivo u svrhu izrade Izvješća, s obzirom da Ministarstvo financija ima obvezu objavljivanja u Godišnjem izvješću o dodijeljenim potporama svih podataka o ukupno dodijeljenim potporama i potporama male vrijednosti, kako u sektoru industrije i usluga tako i u sektoru poljoprivrede i ribarstva.

U 2023. godini, potpore dodijeljene u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnom iznosu od 1.068 milijuna eura, najvećem dijelom su dodijeljene putem subvencija u iznosu od 780,7 milijuna eura ili s udjelom od 73,1 posto u potporama poljoprivredi i ribarstvu, slijede kapitalna ulaganja u iznosu od 203,2 milijuna eura ili 19 posto, porezne olakšice u iznosu od 61 milijun eura ili 5,7 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 23,1 milijun eura ili 2,2 posto.

U 2023. godini, unutar dodijeljenih potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u iznosu od 1.068 milijuna eura, potpore u sektoru poljoprivrede dodijeljene su u iznosu od 995,6 milijuna eura ili s udjelom od 93,2 posto u ukupnim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, dok su potpore u sektoru ribarstva dodijeljene u iznosu od 72,3 milijuna eura ili s 6,8 posto. Unutar potpora u sektoru poljoprivrede u iznosu od 995,6 milijuna eura, potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene su u iznosu od 549,1 milijun eura ili 55,1 posto dok je ruralnom odnosno regionalnom razvoju dodijeljeno 446,6 milijuna eura ili 44,9 posto potpora.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 549,1 milijun eura, i to najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 495,1 milijun eura ili s udjelom od 90,2 posto, dok je putem poreznih olakšica dodijeljeno 54 milijuna eura ili 9,8 posto.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo koje su dodijeljene kroz porezne olakšice u iznosu od 54 milijuna eura, odnose se na Subvencioniranje potrošnje „plavog diesela“ – Plavi diesel u poljoprivredi, i to za 144.182.166,90 litara isporučene količine za 104.292 korisnika.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo koje su dodijeljene putem subvencija u iznosu od 495,1 milijun eura, odnose se na sljedeće programe i ciljeve, prikazane po visini iznosa dodjele: 209,7 milijuna eura za Zajedničku poljoprivrednu politiku (u daljnjem tekstu: ZPP) – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima Strateški plan 2023. – 2027., 179,9 milijuna eura za ZPP – Izravna plaćanja poljoprivrednim proizvođačima, 27,5 milijuna eura za Izvanrednu pomoć proizvođačima zbog elementarnih nepogoda i nepovoljnih događaja, 21 milijun eura za Izvanredne mjere pomoći u poljoprivredi, 14,2 milijuna eura za Izravna plaćanja u poljoprivredi, 12,8 milijuna eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 12,3 milijuna eura za Program potpore sektoru svinjogojstva zbog onemogućene aktivnosti uslijed pojave afričke svinjske kuge, 8,7 milijuna eura za Program potpore za kompenzaciju rasta cijena energenata u sektorima prerade poljoprivrednih proizvoda, 3,8 milijuna eura za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda Strateški plan 2023. – 2027., 3,6 milijuna eura za Program državnih i de minimis potpora i sufinanciranje infrastrukture za razvoj poljoprivrede, 662.079,31 eura za Potpore za zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog porijekla, 363.484,22 eura za Nacionalni program potpore proizvođačima u sektoru stočarstva, 191.143,16 eura za Uspostavu regionalnih organizacija vinograda i vinara, 149.015,20 eura za Nacionalni program potpora provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine, 140.530,00 eura za Program potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica, 138.997,00 eura za Školski medni dan, 2.569,05 eura za Program izvanredne potpore za prilagodbu proizvođačima u sektorima mliječnog govedarstva, svinjogojstva i peradarstva, 407,28 eura za Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u stočarstvu zbog otežanih uvjeta poslovanja uzrokovanih pandemijom COVID-19 i 16,76 eura za Privremenu izvanrednu pomoć za proizvođače tovnih junadi, tovnih svinja i janjadi – COVID-19.

Potpore za ruralni odnosno regionalni razvoj dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 446,6 milijuna eura, i to najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 275 milijuna eura ili 61,6 posto u navedenim potporama, kroz kapitalna ulaganja dodijeljen je iznos od 148,5 milijuna eura ili 33,2 posto te kroz povoljne zajmove iznos od 23,1 milijun eura ili 5,2 posto.

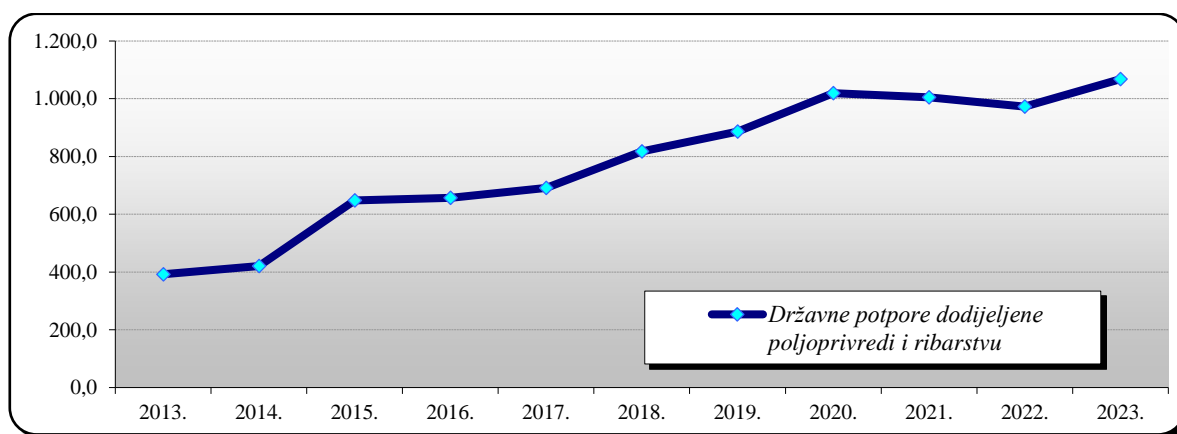
Potpore dodijeljene za ruralni odnosno regionalni razvoj u iznosu od 446,6 milijuna eura, odnose se na sljedeće programe i ciljeve, prikazane po visini iznosa dodjele: 85,9 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4, 56,8 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 13, 55,1 milijun eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 10, 32,2 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 17, 31,7 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 22, 29,8 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7, 27,1 milijun eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 11, 23,9 milijuna eura za M 71.01. Strateški plan 2023.-2027., 20,1 milijun eura za ZPP - M 14, Instrument Europske unije za oporavak, 16,1 milijun eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 19, 15,8 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 6, 11 milijuna eura za ZPP – M 11, Instrument Europske unije za oporavak (EURI), 9,8 milijuna eura za ZPP – M 6, Instrument Europske unije za oporavak (EURI), 9,4 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8, 8,3 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 14, 4,3 milijuna eura za ZPP – M 4, Instrument Europske unije za

oporavak (EURI), 3,8 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 5, 2,8 milijuna eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 20 (TP), 767.733,08 eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 1, 612.815,98 eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 16, 371.732,27 eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 9, 360.754,33 eura za Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta kultivara poljoprivrednog bilja, 331.099,07 eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 2, 258.556,18 eura za ZPP – M 8, Instrument Europske unije za oporavak (EURI), 76.836,93 eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 3 i 1.172,94 eura za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 21.

Potpore za ribarstvo dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 72,3 milijuna eura, i to najvećim dijelom kroz kapitalna ulaganja u iznosu od 54,7 milijuna eura ili 75,6 posto u navedenim potporama, putem subvencija u iznosu od 10,6 milijuna eura ili s udjelom od 14,7 posto, te putem poreznih olakšica u iznosu od 7 milijuna eura ili 9,7 posto.

Putem poreznih olakšica u 2023. godini za ribarstvo je dodijeljen iznos od 7 milijuna eura, koji se odnosi na subvencioniranje potrošnje „plavog diesela“ putem programa Plavi diesel u ribarstvu i akvakulturi (za 18.987.641,41 litre isporučene količine za 2.036 korisnika). Ostale potpore za ribarstvo koje su također dodjeljivane u 2023. godini odnose se na sljedeće programe i ciljeve, prikazane po visini iznosa dodjele: 55,9 milijuna eura za Operativni program ribarstva, a od tog iznosa kroz kapitalna ulaganja dodijeljeno je 54,7 milijuna eura i putem subvencija dodijeljeno je 1,2 milijuna eura, zatim je 7,7 milijuna eura subvencija dodijeljeno za Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva te 1,8 milijuna eura subvencija za Održavanje eko sustava ribnjaka.

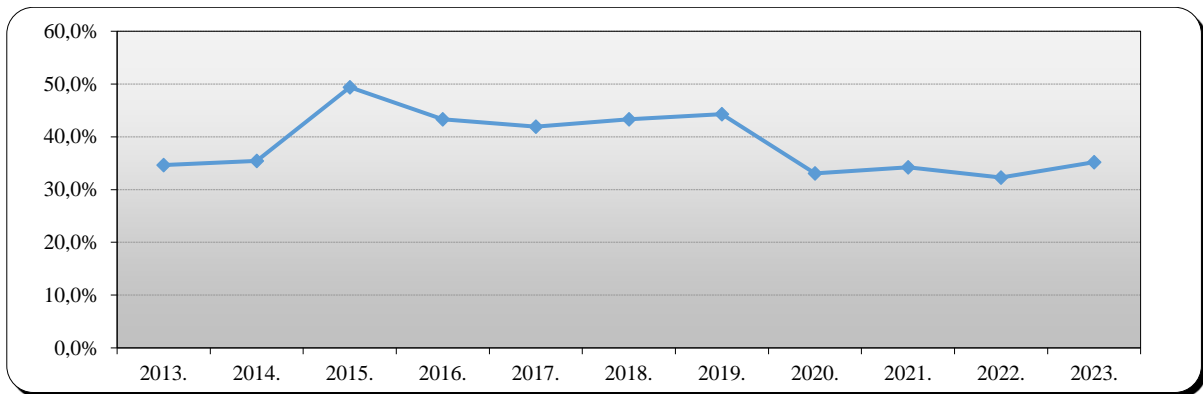
Slika 6. Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu u razdoblju od 2013. do 2023. godine (u milijunima eura)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 6. prikazuje trend dodijeljenih potpora sektoru poljoprivrede i ribarstvu u milijunima eura u razdoblju od 2013. do 2023. godine, dok Slika 7. prikazuje udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama u postotcima u razdoblju od 2013. do 2023. godine.

Slika 7. Udio potpora poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama u razdoblju od 2013. do 2023. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore male vrijednosti su također dodjeljivane u 2023. godini u sektoru poljoprivrede i ribarstva, te je Ministarstvo poljoprivrede dodijelilo ukupan iznos od 11 milijuna eura, a od navedenog iznosa, 2,4 milijuna eura odnosi se na ribarstvo, a 8,6 milijuna eura na poljoprivredu. Ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti u iznosu od 11 milijuna eura pribrojile dodijeljenim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva u iznosu od 1.068 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora koje je dodijelilo Ministarstvo poljoprivrede u sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosi 1.079 milijuna eura.

4. POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

Potpore u sektoru industrije i usluga u 2023. godini dodijeljene su u iznosu od 1.967,7 milijuna eura, što je smanjenje za 74 milijuna eura odnosno za 3,6 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore iznosile 2.041,7 milijuna eura, te je povećanje za 33,4 milijuna eura ili 1,7 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore iznosile 1.934,3 milijuna eura.

Tablica 6. Potpore industriji i uslugama u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Kategorija	2021.		2022.		2023.	
	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	1.934,3	100,00	2.041,7	100,00	1.967,7	100,00
1. Sektorske potpore	584,3	30,21	604,2	29,59	848,9	43,14
2. Horizontalne potpore	495,5	25,62	327,3	16,03	562,2	28,57
2.1. horizontalni ciljevi	285,9	14,78	99,5	4,88	267,7	13,60
2.2. regionalne potpore	85,6	4,43	107,0	5,24	148,2	7,53
2.3. potpore na lokalnoj razini	123,9	6,41	120,8	5,92	146,4	7,44
3. Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu	854,5	44,18	1.110,2	54,38	556,6	28,29

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru industrije i usluga u BDP-u u 2023. godini iznosio je 2,57 posto, u 2022. godini je iznosio 2,99 posto, dok je u 2021. godini iznosio 3,29 posto. Udio potpora u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u 2023. godini iznosio je 64,8 posto, u 2022. godini je iznosio 67,7 posto dok je u 2021. godini iznosio 65,8 posto.

U 2023. godini unutar potpora u sektoru industrije i usluga dodijeljenih u iznosu od 1.967,7 milijuna eura, posebnim sektorima je dodijeljen iznos od 848,9 milijuna eura odnosno s udjelom od 43,1 posto u sektoru industrije i usluga, horizontalnim ciljevima, uključujući horizontalne potpore, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljen je iznos od 562,2 milijuna eura ili 28,6 posto dok je kao potpora podrške gospodarstvu u COVID-19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljen iznos od 556,6 milijuna eura ili 28,3 posto.

Sektorske potpore odnosno potpore posebnim sektorima u 2023. godini dodijeljene su u iznosu od 848,9 milijuna eura, što je povećanje za 244,7 milijuna eura odnosno za 40,5 posto u odnosu na 2022. godinu kada su navedene potpore iznosile 604,2 milijuna eura, te je povećanje za 264,6 milijuna eura ili 45,3 posto u odnosu na 2021. godinu kada su navedene potpore iznosile 584,3 milijuna eura.

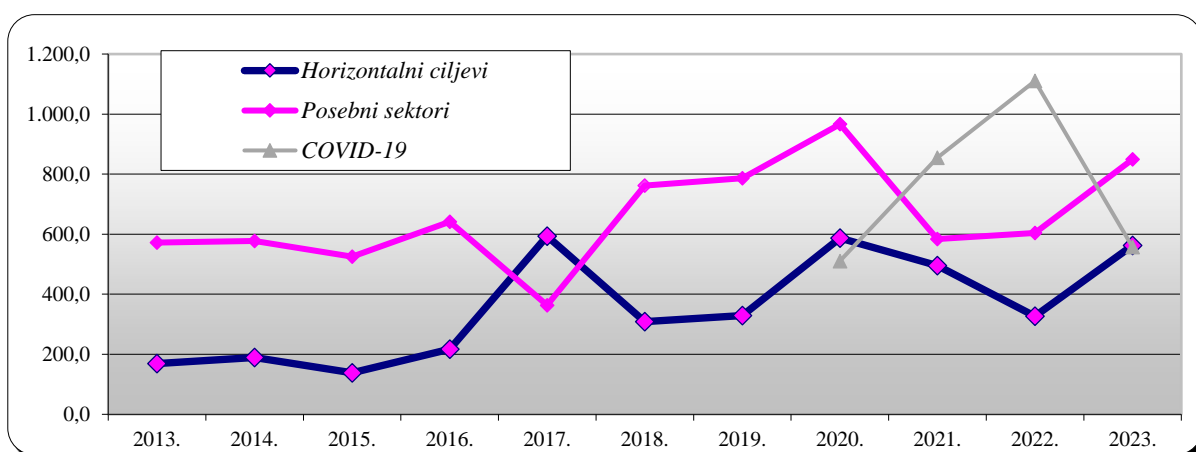
Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 562,2 milijuna eura, što je povećanje za 234,9 milijuna eura ili 71,8 posto u odnosu na 2022. godinu kada su horizontalne potpore iznosile 327,3 milijuna eura, te je povećanje za 66,7 milijuna eura ili 13,5 posto u odnosu na 2021. godinu, kada su navedene potpore iznosile 495,5 milijuna eura. Unutar horizontalnih potpora dodijeljenih u 2023. godini u iznosu od 562,2 milijuna eura, na horizontalne ciljeve ili horizontalne potpore u užem smislu²⁰ se odnosi iznos od 267,7 milijuna eura, na regionalne potpore odnosi se iznos od 148,2 milijuna eura dok se na potpore na lokalnoj razini odnosi iznos od 146,4 milijuna eura.

²⁰ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Potpore za podršku gospodarstvu u COVID–19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 556,6 milijuna eura, što je smanjenje za 553,6 milijuna eura odnosno 49,9 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 1.110,2 milijuna eura, te je smanjenje za 297,9 milijuna eura ili 34,9 posto u odnosu na 2021. godinu kada su navedene potpore iznosile 854,5 milijuna eura.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 1.967,7 milijuna eura, najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.200 milijuna eura odnosno s udjelom od 61 posto u sektoru industrije i usluga, slijede izdana jamstva u iznosu od 433,1 milijun eura ili 22 posto, zatim je putem poreznih olakšica dodijeljen iznos od 169,7 milijuna eura ili 8,6 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljen iznos od 164,8 milijuna eura ili 8,4 posto.

Slika 8. Potpore dodijeljene u sektoru industrije i usluga u razdoblju od 2013. do 2023. godine (u milijunima eura)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 8. prikazan je iznos potpora dodijeljenih u sektoru industrije i usluga u razdoblju od 2013. do 2023. godine u milijunima eura.

4.1. HORIZONTALNE POTPORE

Sukladno EU metodologiji praćenja potpora, horizontalnim potporama se smatraju sve potpore dodijeljene za horizontalne ciljeve u „užem“ smislu, a to su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu i očuvanje kulturne baštine, te potpore dodijeljene za regionalni razvoj putem regionalnih potpora te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

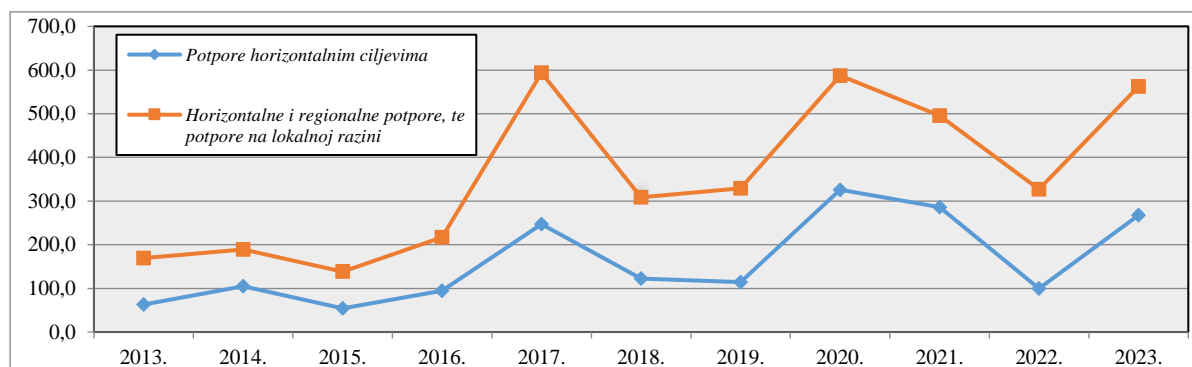
Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve u „užem“ smislu²¹, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 562,2 milijuna eura, što je povećanje za 234,9 milijuna eura odnosno 71,8 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 327,3 milijuna eura, te je povećanje za 66,7 milijuna eura odnosno 13,5 posto u odnosu na 2021. godinu kada su navedene potpore iznosile 495,5 milijuna eura.

Udio horizontalnih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,74 posto, u 2021. godini je iznosio 0,48 posto dok je u 2020. godini iznosio 0,84 posto. Udio horizontalnih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u 2023. godini iznosio je 18,5 posto, u 2022. godini iznosio je 10,9 posto te je u 2021. godini iznosio 16,9 posto. Udio horizontalnih potpora u potporama dodijeljenih u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio 28,6 posto, u 2022. godini iznosio je 16 posto dok je u 2021. godini iznosio 25,6 posto.

Unutar horizontalnih potpora dodijeljenih u 2023. godini u iznosu od 562,2 milijuna eura, na horizontalne ciljeve odnosno horizontalne potpore u užem smislu²² odnosi se iznos od 267,7 milijuna eura ili udio od 47,6 posto u horizontalnim potporama, na regionalne potpore odnosi se iznos od 148,2 milijuna eura ili 26,4 posto, dok se na potpore na lokalnoj razini odnosi iznos od 146,4 milijuna eura ili 26 posto.

Horizontalne potpore dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 562,2 milijuna eura, najvećim dijelom dodjeljivane su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 420,7 milijuna eura odnosno s udjelom od 74,8 posto u horizontalnim potporama, slijede porezne olakšice u iznosu od 117,4 milijuna eura ili 20,9 posto, zatim povoljni zajmovi u iznosu od 21,9 milijuna eura ili 3,9 posto te izdana jamstva u iznosu od 2,1 milijun eura ili 0,4 posto.

Slika 9. Odnos horizontalnih potpora u „užem smislu“ i ukupnih horizontalnih potpora u razdoblju od 2013. do 2023. godine (u milijunima eura)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

²¹ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

²² Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Na Slici 9. prikazan je tijek kretanja horizontalnih potpora u užem smislu i tijek kretanja horizontalnih potpora, uključujući horizontalne potpore u užem smislu, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u razdoblju od 2013. do 2023. godine u milijunima eura.

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Horizontalnim ciljevima ili horizontalnim potporama u „užem smislu“ smatraju se potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, potpore za usavršavanje i zapošljavanje te za kulturu i očuvanje kulturne baštine.

U 2023. godini, horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene su u iznosu od 267,7 milijuna eura, što je povećanje za 168,1 milijun eura odnosno za 168,9 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su potpore za horizontalne ciljeve dodijeljene u iznosu od 99,5 milijuna eura, te je smanjenje za 18,3 milijuna eura odnosno 6,4 posto u odnosu na 2021. godinu kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 285,9 milijuna eura.

Tablica 7. Horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene u razdoblju od 2021. do 2023. godine (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

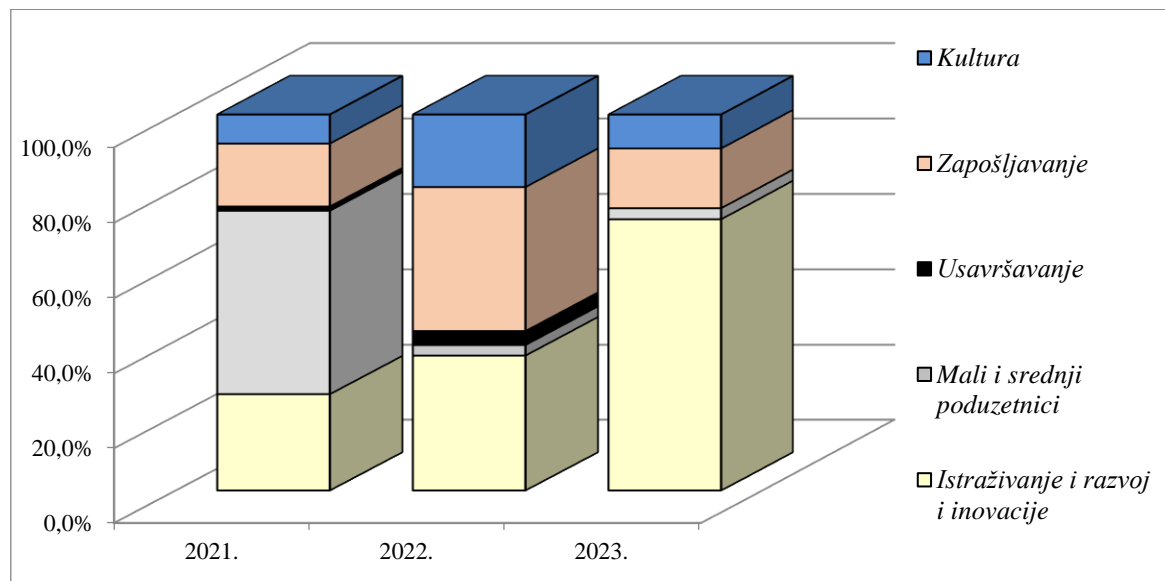
Horizontalni ciljevi	2021.		2022.		2023.	
	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	73,8	0,13	35,9	0,05	193,4	0,25
Zapošljavanje	47,7	0,08	38,0	0,06	42,4	0,06
Usavršavanje	3,2	0,01	3,7	0,01	0,03	0,00004
Mali i srednji poduzetnici	139,2	0,24	2,8	0,004	7,8	0,01
Kultura	22,0	0,04	19,1	0,03	24,1	0,03
UKUPNO	285,9	0,49	99,5	0,15	267,7	0,35

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio dodijeljenih horizontalnih potpora u „užem smislu“ u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,35 posto, u 2022. godini iznosio je 0,15 posto dok je u 2021. godini iznosio 0,49 posto. Udio horizontalnih ciljeva u ukupno dodijeljenim potporama u 2023. godini iznosio je 8,8 posto, u 2022. godini iznosio je 3,3 posto, a u 2021. godini iznosio je 9,7 posto. Udio horizontalnih ciljeva u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 13,6 posto, u 2022. godini iznosio je 4,9 posto, dok je u 2021. godini iznosio 14,8 posto.

U 2023. godini unutar horizontalnih ciljeva dodijeljenih u iznosu od 267,7 milijuna eura, najviše potpora dodijeljeno je za istraživanje i razvoj i inovacije u iznosu od 193,4 milijuna eura ili s udjelom od 72,2 posto u horizontalnim ciljevima, slijede potpore za zapošljavanje u iznosu od 42,4 milijuna eura ili 15,8 posto, potpore za kulturu u iznosu od 24,1 milijun eura ili 9 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 7,8 milijuna eura ili 2,9 posto, dok su potpore za usavršavanje dodijeljene u iznosu od 29.259,60 eura ili 0,01 posto.

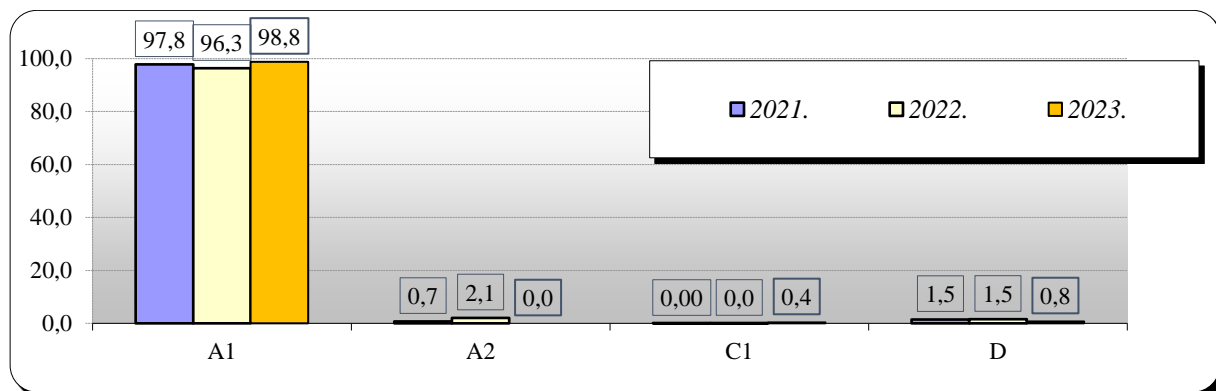
Slika 10. Struktura horizontalnih potpora u „užem smislu“ u razdoblju od 2021. do 2023. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Horizontalne potpore u „užem smislu“ u 2023. godini su dodijeljene u iznosu od 267,7 milijuna eura, i to najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 264,5 milijuna eura ili s udjelom od 98,8 posto u horizontalnim ciljevima, slijede izdana jamstva u iznosu od 2 milijuna eura ili 0,8 posto, te povoljni zajmovi u iznosu od 1,1 milijun eura ili 0,4 posto.

Slika 11. Horizontalne potpore u „užem smislu“ prema instrumentima dodjele²³ u razdoblju od 2021. do 2023. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Na Slici 11. prikazan je udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ prema instrumentima dodjele u razdoblju od 2021. do 2023 godine u postocima.

²³ A1 subvencije i neposredne subvencije kamata, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, B kapitalna ulaganja, C1 povoljni zajmovi, D jamstva.

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije²⁴ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 193,4 milijuna eura, što je povećanje za 157,4 milijuna eura ili za 438,2 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 35,9 milijuna eura, te je povećanje za 119,6 milijuna eura ili za 162,1 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije iznosile 73,8 milijuna eura.

Tablica 8. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Istraživanje i razvoj i inovacije	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	71,7	33,8	193,4
A2 porezne olakšice	2,1	2,1	0,0
UKUPNO	73,8	35,9	193,4
udio (%) u horizontalnim ciljevima	25,80	36,10	72,24
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,81	1,76	9,83
udio (%) u ukupnim potporama	2,51	1,19	6,37
udio (%) u BDP-u	0,13	0,05	0,25

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,25 posto, u 2022. godini iznosio je 0,05 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,13 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 6,4 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 9,8 posto, dok je udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima u 2023. godini iznosio 72,2 posto.

U 2023. godini davatelji potpora za istraživanje i razvoj i inovacije, koje su dodijeljene u iznosu od 193,4 milijuna eura su Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 179,5 milijuna eura i Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja u iznosu od 13,9 milijuna eura.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2023. godini potpore za istraživanje i razvoj i inovacije putem subvencija u iznosu od 179,5 milijuna eura temeljem Programa dodjele državnih potpora za Projekt C1.4. R5–I2 Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.101759.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je u 2023. godini potpore za istraživanje i razvoj i inovacije putem subvencija u iznosu od 13,9 milijuna eura temeljem Programa dodjele državnih potpora za mjeru C1.1.2. R2–I5 Komercijalizacija inovacija u iznosu od 13,8 milijuna eura, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.102407 te temeljem Programa dodjele državnih potpora za provedbu aktivnosti Europskih digitalnih inovacijskih centara usmjerenih na pružanje usluga poduzetnicima u iznosu od 74.340,00 eura, a o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.106444.

²⁴ Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi 651/2014 i njenih izmjena i dopuna te temeljem pravila sadržanih u Uredbi 2023/1315.

4.1.2. *Potpore za zapošljavanje*

Potpore za zapošljavanje²⁵ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 42,4 milijuna eura, što je povećanje za 4,4 milijuna eura ili za 11,5 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 38 milijuna eura, te je smanjenje za 5,3 milijuna eura ili za 11,2 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore za zapošljavanje iznosile 47,7 milijuna eura.

Tablica 9. Potpore dodijeljene za zapošljavanje u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Zapošljavanje	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	47,7	38,0	42,4
UKUPNO	47,7	38,0	42,4
udio (%) u horizontalnim ciljevima	16,69	38,18	15,83
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,47	1,86	2,15
udio (%) u ukupnim potporama	1,62	1,26	1,40
udio (%) u BDP-u	0,08	0,06	0,06

Izvor: *Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija*

Udio potpora za zapošljavanje u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,06 posto, u 2022. godini iznosio je 0,06 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,08 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 1,4 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 2,2 posto, dok je udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima u 2023. godini iznosio 15,8 posto.

U 2023. godini davatelji potpora za zapošljavanje, koje su dodijeljene u iznosu od 42,4 milijuna eura, su Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom s iznosom od 21,3 milijuna eura i Hrvatski zavod za zapošljavanje s iznosom od 21,1 milijun eura.

Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je u 2023. godini potpore za zapošljavanje putem subvencija u iznosu od 21,3 milijuna eura temeljem Programa poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2023. godine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.60944.

Hrvatski zavod za zapošljavanje dodijelio je u 2023. godini potpore za zapošljavanje putem subvencija u ukupnom iznosu od 21,1 milijun eura temeljem Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u razdoblju od 2021. do 2023. godine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.60830 te i o njegovim kasnijim izmjenama pod brojevima SA.101955 i SA.106112.

Potpore male vrijednosti za zapošljavanje su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 101,5 milijuna eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama za zapošljavanje u iznosu od 42,4 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za zapošljavanje u 2023. godini iznosio bi 143,9 milijuna eura.

²⁵ Potpore za zapošljavanje dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi 651/2014 i njenih izmjena i dopuna te temeljem pravila sadržanih u Uredbi 2023/1315.

4.1.3. Potpore za usavršavanje

Potpore za usavršavanje²⁶ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 29.259,60 eura, što je smanjenje za 3,7 milijuna eura ili za 99,2 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 3,7 milijuna eura, te je smanjenje za 3,2 milijuna eura ili za 99,1 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore za usavršavanje iznosile 3,2 milijuna eura.

Tablica 10. Potpore za usavršavanje za razdoblje od 2021. do 2023. godine

Usavršavanje	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	3,2	3,7	0,03
UKUPNO	3,2	3,7	0,03
udio (%) u horizontalnim ciljevima	1,13	3,70	0,01
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,17	0,18	0,001
udio (%) u ukupnim potporama	0,11	0,12	0,001
udio (%) u BDP-u	0,005	0,005	0,00004

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za usavršavanje u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,00004 posto, u 2022. godini iznosio je 0,005 posto, i u 2021. godini iznosio je 0,005 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,001 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 0,001 posto, dok je udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima u 2023. godini iznosio 0,01 posto.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je jedini davatelj potpora za usavršavanje u 2023. godini s dodijeljenim iznosom od 29.259,60 eura putem subvencija koje je dodijelio temeljem Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2021. do 2023. godine, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.60830 odnosno SA.101955.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima

Potpore malim i srednjim poduzetnicima²⁷ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 7,8 milijuna eura, što je povećanje za 5 milijuna eura ili za 181 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 2,8 milijuna eura, te je smanjenje za 131,4 milijuna eura ili za 94,4 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore malim i srednjim poduzetnicima iznosile 139,2 milijuna eura.

²⁶ Potpore za usavršavanje dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi 651/2014 i njenih izmjena i dopuna te temeljem pravila sadržanih u Uredbi 2023/1315.

²⁷ Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi 651/2014 i njenih izmjena i dopuna te temeljem pravila sadržanih u Uredbi 2023/1315.

Tablica 11. Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Mali i srednji poduzetnici	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije i neposredne subvencije kamata	135,0	1,2	4,7
C1 povoljniji zajmovi	0,0	0,0	1,1
D1 jamstva	4,3	1,5	2,0
UKUPNO	139,2	2,8	7,8
udio (%) u horizontalnim ciljevima	48,69	2,80	2,93
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	7,20	0,14	0,40
udio (%) u ukupnim potporama	4,74	0,09	0,26
udio (%) u BDP-u	0,24	0,004	0,01

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora malim i srednjim poduzetnicima u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,01 posto, u 2022. godini iznosio je 0,004 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,24 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,3 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 0,4 posto, dok je udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima u 2023. godini iznosio 2,9 posto.

U 2023. godini potpore malim i srednjim poduzetnicima su dodijeljene u iznosu od 7,8 milijuna eura, te su najvećim dijelom dodjeljivane putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 4,7 milijuna eura ili s udjelom od 60,1 posto u dodijeljenim potporama malim i srednjim poduzetnicima, slijede izdana jamstva u iznosu od 2 milijuna eura ili 25,9 posto i povoljniji zajmovi u iznosu od 1,1 milijun eura ili s udjelom od 14 posto.

U 2023. godini davatelji potpora malim i srednjim poduzetnicima, koje su dodijeljene u iznosu od 7,8 milijuna eura, su HBOR s iznosom od 5 milijuna eura i HAMAG – BICRO s iznosom od 2,8 milijuna eura.

HBOR je dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima u 2023. godini 5 milijuna eura putem neposrednih subvencija kamata i povoljnih zajmova, temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske banke za obnovu i razvitak te njegovih izmjena, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109743.

HAMAG – BICRO je u 2023. godini putem subvencija te izdanih jamstava dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima 2,8 milijuna eura temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.40955 te njegove kasnije izmjene koje je Europska komisija odobrila pod brojem SA.60617.

Potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 77,3 milijuna eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 7,8 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora malim i srednjim poduzetnicima u 2023. godini iznosio bi 85,1 milijun eura.

4.1.5. *Potpore kulturi*

Potpore za kulturu su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 24,1 milijun eura, što je povećanje za 4,9 milijuna eura ili za 25,7 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 19,1 milijun eura, te je povećanje za 2 milijuna eura ili za 9,3 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore za kulturu iznosile 22 milijuna eura.

Tablica 12. Potpore dodijeljene za kulturu u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Kultura	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	22,0	19,1	24,1
UKUPNO	22,0	19,1	24,1
udio (%) u horizontalnim ciljevima	7,70	19,22	8,99
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,14	0,94	1,22
udio (%) u ukupnim potporama	0,75	0,63	0,79
udio (%) u BDP-u	0,04	0,03	0,03

Izvor: *Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija*

Udio potpora za kulturu u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,03 posto, u 2022. godini iznosio je također 0,03 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,04 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,8 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 1,2 posto, dok je udio navedenih potpora u horizontalnim ciljevima u 2023. godini iznosio 9 posto.

U 2023. godini davatelji potpora u kulturi, koje su dodijeljene u iznosu od 24,1 milijun eura, su Hrvatski audiovizualni centar s iznosom od 21,6 milijuna eura i Ministarstvo kulture i medija s iznosom od 2,5 milijuna eura.

Hrvatski audiovizualni centar je u 2023. godini dodijelio 21,6 milijuna eura subvencija. Temeljem Programa državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva, audiovizualne kulture i očuvanja audiovizualne baštine i njegovih izmjena dodijeljeno je 11,2 milijuna eura, a o Programu je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.56746, te njegove kasnije izmjene koje je Europska komisija odobrila pod brojevima SA.60043, SA.64482 i SA.106448. Temeljem Programa državne potpore za poticanje ulaganja i njegovih izmjena, Hrvatski audiovizualni centar je dodijelio iznos od 10,4 milijuna eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.56745, te njegove kasnije izmjene koje je Europska komisija odobrila pod brojem SA.60044 i SA.106445.

Ministarstvo kulture i medija je u 2023. godini dodijelilo 2,5 milijuna eura subvencija temeljem Programa financiranja nakladništva koji je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.102488.

Potpore male vrijednosti za kulturu i zaštitu baštine su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 193.325,00 eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama za kulturu i zaštitu baštine u iznosu od 24,1 milijun eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za kulturu i zaštitu baštine u 2023. godini iznosile bi 24,3 milijuna eura.

4.2. REGIONALNE POTPORE

Regionalne potpore²⁸ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 148,2 milijuna eura, što je povećanje za 41,2 milijuna eura ili za 38,5 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 107 milijuna eura, te je povećanje za 62,5 milijuna eura ili za 73,1 posto u odnosu na 2021. godinu kada su regionalne potpore iznosile 85,6 milijuna eura.

Tablica 13. Regionalne potpore za razdoblje od 2021. do 2023. godine

Regionalne potpore	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
Regionalne potpore	85,6	107,0	148,2
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,43	5,24	7,53
udio (%) u ukupnim potporama	2,91	3,55	4,88
udio (%) u BDP	0,15	0,16	0,19

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio regionalnih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,19 posto, u 2022. godini iznosio je 0,16 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,15 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 4,9 posto, dok je udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio 7,5 posto.

Tablica 14. Regionalne potpore po instrumentima dodjele za razdoblje od 2021. do 2023. godine (u milijunima eura)

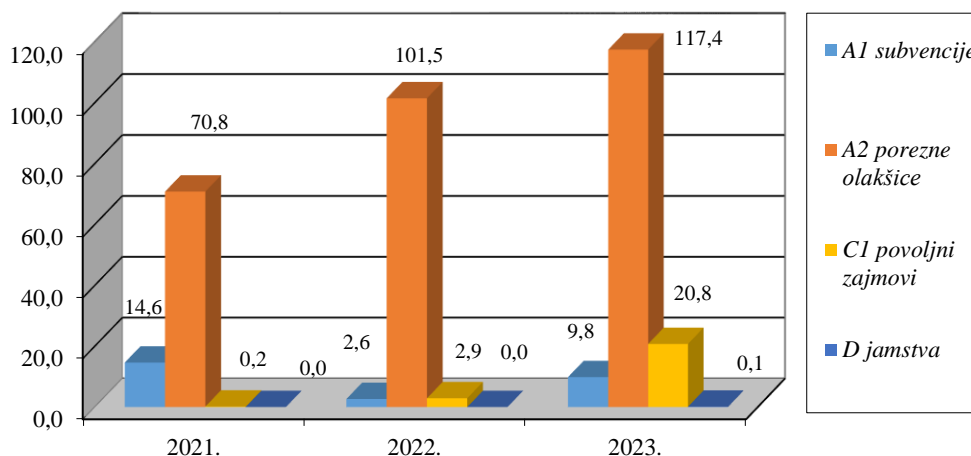
Instrument	2021.	2022.	2023.
A1 subvencije	14,6	2,6	9,8
A2 porezne olakšice	70,8	101,5	117,4
C1 povoljni zajmovi	0,2	2,9	20,8
D jamstva	-	-	0,1
UKUPNO	85,6	107,0	148,2

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2023. godini, regionalne potpore dodijeljene su u iznosu od 148,2 milijuna eura, a najvećim dijelom dodjeljivane su kroz porezne olakšice u iznosu od 117,4 milijuna eura odnosno s udjelom od 79,3 posto u dodijeljenim regionalnim potporama, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 20,8 milijuna eura ili 14 posto, subvencije u iznosu od 9,8 milijuna eura ili 6,6 posto te je kroz izdana jamstva dodijeljeno 111.568,40 eura ili 0,1 posto.

²⁸ Regionalne potpore dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi 651/2014 i njenih izmjena i dopuna te temeljem pravila sadržanih u Uredbi 2023/1315. Intenziteti dodjele regionalne potpore propisani su Kartom regionalnih potpora Republike Hrvatske za razdoblje 2022. – 2027., temeljem odluke Europske komisije SA.64581 od 23. studenog 2021. Karta regionalnih potpora temelji se na Smjernicama za regionalne državne potpore (Službeni list Europske unije, Službeni list Europske unije C 153, od 29. travnja 2021.).

Slika 12. Regionalne potpore prikazane prema instrumentima dodjele u razdoblju od 2021. do 2023. godine (u milijunima eura)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2023. godini davatelji regionalnih potpora, koje su dodijeljene u iznosu od 148,2 milijuna eura, su Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja s iznosom od 118,7 milijuna eura i HBOR s iznosom od 29,5 milijuna eura.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u 2023. godini dodijelilo regionalne potpore u iznosu od 118,7 milijuna eura temeljem raznih programa. Temeljem Zakona o poticanju ulaganja („Narodne novine“, br. 102/15., 25/18., 114/18., 32/20. i 20/21.) te njegovog produljenja primjene, navedeno Ministarstvo je dodijelilo regionalne potpore u 2023. godini u iznosu od 112,5 milijuna eura putem poreznih olakšica i subvencija, a Europska komisija je o navedenom Zakonu o poticanju ulaganja obaviještena pod brojem SA.43431 te o njegovom produljenju primjene pod brojevima SA.60887, SA.102080 i SA.104155. Temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja („Narodne novine“, br. 111/12. i 28/13.), Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je i regionalne potpore u 2023. godini u iznosu od 6,2 milijuna eura putem poreznih olakšica, a Europska komisija je o navedenom Zakonu obaviještena pod brojem SA.35517.

HBOR je dodijelio regionalne potpore u 2023. godini temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske banke za obnovu i razvitak u iznosu od 29,5 milijuna eura, i to putem neposrednih subvencija kamata, povoljnih zajmova i izdanih jamstava. O navedenom programu je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.39436 te njegove kasnije izmjene koje je Europska komisija odobrila pod brojem SA.60264, SA.102053 i SA.109743.

Potpore male vrijednosti za regionalni razvoj su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 6 milijuna eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama za regionalni razvoj u iznosu od 148,2 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za regionalni razvoj u 2023. godini iznosio bi 154,2 milijuna eura.

4.3. POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Potpore na razini jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave dodijeljene su u 2023. godini putem subvencija u iznosu od 146,4 milijuna eura, što je povećanje za 25,6 milijuna eura ili za 21,2 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 120,8 milijuna eura, te je povećanje za 22,4 milijuna eura ili za 18,1 posto u odnosu na 2021. godinu kada su navedene potpore iznosile 123,9 milijuna eura.

Tablica 15. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Potpore na lokalnom nivou	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	123,0	120,8	146,4
B1 udio u temeljnom kapitalu	1,0	–	–
UKUPNO	123,9	120,8	146,4
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	6,41	5,92	7,44
udio (%) u ukupnim potporama	4,22	4,01	4,82
udio (%) u BDP-u	0,21	0,18	0,19

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,19 posto, u 2022. godini iznosio je 0,18 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,21 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 4,8 posto, dok je udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio 7,4 posto.

Unutar potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljenih u 2023. godini u iznosu od 146,4 milijuna eura, na potpore kopnenom cestovnom prometu odnosi se iznos od 141 milijun eura ili udio od 96,3 posto u potporama na lokalnoj razini, na potpore za zapošljavanje iznos od 5 milijuna eura ili 3,4 posto, na audiovizualnu industriju 264.459,87 eura ili 0,2 posto, na pomorski promet iznos od 116.829,65 eura ili 0,1 posto, dok se na potpore za kopneni željeznički promet odnosi iznos od 72.866,52 eura ili 0,05 posto.

U 2023. godini davatelji potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje su dodijeljene u iznosu od 146,4 milijuna eura su: Grad Zagreb u iznosu od 138,73 milijuna eura, Grad Pula u iznosu od 1,83 milijuna eura, Grad Split u iznosu od 1,13 milijuna eura, Grad Dubrovnik u iznosu od 116.829,65 eura, Koprivničko-križevačka županija u iznosu od 2,6 milijuna eura, Sisačko-moslavačka županija u iznosu od 659.394,67 eura, Bjelovarsko-bilogorska županija u iznosu od 273.615,57 eura, Istarska županija u iznosu od 79.633,69 eura, te ostali gradovi i općine u iznosu od 9,5 milijuna eura.

Ukoliko bi se potpore male vrijednosti dodijeljene na lokalnoj razini u 2023. godini u iznosu od 24,7 milijuna eura pridodale potporama na lokalnoj razini dodijeljenih u iznosu od 146,4 milijuna eura, ukupan iznos svih potpora dodijeljenih na lokalnoj razini iznosio bi 171,1 milijun eura.

4.4. SEKTORSKE POTPORE

Sektorske potpore su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 848,9 milijuna eura, što je povećanje za 244,7 milijuna eura ili za 40,5 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 604,2 milijuna eura, te je povećanje za 264,6 milijuna eura ili za 45,3 posto u odnosu na 2021. godinu kada su sektorske potpore iznosile 584,3 milijuna eura.

Tablica 16. Sektorske potpore za razdoblje od 2021. do 2023. godine

Posebni sektori	2021.		2022.		2023.	
	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln EUR	udio u BDP (%)
Poštanske usluge	12,6	0,02	13,2	0,02	14,8	0,02
Zaštita okoliša i očuvanje energije	163,6	0,28	170,9	0,25	184,9	0,24
Promet	160,5	0,27	205,0	0,30	320,6	0,42
Brodogradnja	92,7	0,16	61,2	0,09	29,5	0,04
Turizam	0,9	0,002	0,7	0,001	130,5	0,17
Sanacija i restrukturiranje	-	-	-	-	9,0	0,01
Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	153,9	0,26	153,2	0,22	153,9	0,20
Razvoj širokopojsnih mreža	-	-	-	-	5,8	0,01
Ukupno	584,3	0,99	604,2	0,88	848,9	1,11

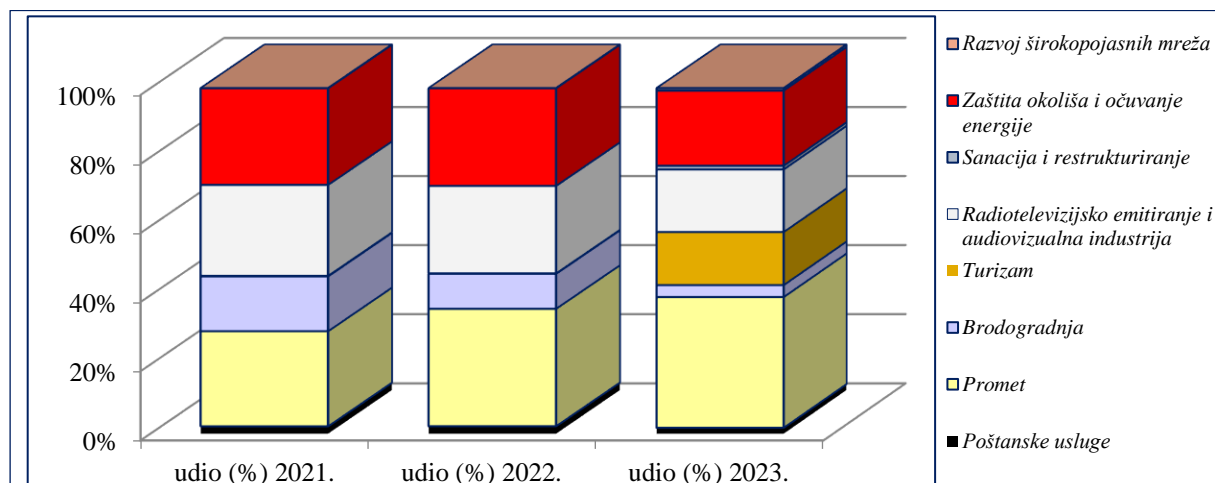
Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio sektorskih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 1,11 posto, u 2022. godini iznosio je 0,88 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,99 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 28 posto, dok je udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 43,1 posto.

Unutar sektorskih potpora, dodijeljenih u 2023. godini u iznosu od 848,87 milijuna eura, najviše potpora dodijeljeno je sektoru prometa u iznosu od 320,6 milijuna eura ili s 37,8 posto udjela u sektorskim potporama, slijede potpore za zaštitu okoliša i očuvanje energije u iznosu od 184,9 milijun eura ili 21,8 posto, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju dodijeljeno je 153,9 milijuna eura ili 18,1 posto, sektoru turizma dodijeljeno je 130,5 milijuna eura ili 15,4 posto, sektoru brodogradnje dodijeljeno je 29,5 milijuna eura ili 3,5 posto, za poštanske usluge dodijeljeno je 14,8 milijuna eura ili 1,7 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika dodijeljeno je 9 milijuna eura ili 1,1 posto te je za razvoj širokopojsnih mreža dodijeljeno 5,8 milijuna eura ili 0,7 posto.

Sektorske potpore u 2023. godini su dodijeljene u iznosu od 848,9 milijuna eura, i to najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 756,9 milijuna eura ili s udjelom od 89,2 posto u sektorskim potporama, slijede izdana jamstva u iznosu od 38,5 milijuna eura ili 4,5 posto, porezne olakšice u iznosu od 38 milijuna eura ili 4,5 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 15,6 milijun eura ili 1,8 posto.

Slika 13. Struktura sektorskih potpora dodijeljenih u razdoblju od 2021. do 2023. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

Pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa sadržana su u Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa²⁹ (u daljnjem tekstu: Odluka Komisije). Sukladno navedenoj Odluci Komisije, državi članici je dopušteno da pod određenim uvjetima dodjeljuje naknadu za pružanje usluga od općeg gospodarskog interesa, odnosno ima obvezu pokrivanja dijela troškova ili ukupnih troškova onih usluga koje imaju gospodarski karakter i koje su usmjerene k građanima, odnosno interesu društva u cijelosti, a koje, bez intervencije države, odnosno isključivo primjenom tržišnih kriterija, pružatelji usluga ne bi obavljali na odgovarajući način glede cijene, kvalitete, kontinuiteta i pristupa usluzi. Naknada koji dobiju korisnici koji obavljaju takve usluge predstavlja kompenzaciju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Priopćenje Komisije – Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne sluge³⁰ (u daljnjem tekstu: Okvir EU) primjenjuje se na potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje ne ispunjavaju uvjete iz Odluke Komisije ili koje nije moguće dodijeliti putem Odluke Komisije. Potpore iz Odluke Komisije izuzete su od obveze prijave Europskoj komisiji, dok potpore iz Priopćenja Komisije nije moguće dodijeliti bez Odluke Europske komisije.

²⁹ Službeni list Europske unije, L 7, od 11. siječnja 2012.

³⁰ Službeni list Europske unije, C 8, od 11. siječnja 2012.

Tablica 17. Potpore dodijeljene za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2023. godini (u milijunima eura)

Kategorija potpore	Naziv potpore	Instrument	Iznos
Radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (Prihod od HRT pristojbe)	Subvencije	152,2
Poštanske usluge	Državna potpora HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa - univerzalne poštanske usluge	Subvencije	14,8
Zračni promet	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet	Subvencije	0,8
	MMPI Očuvanje prometne povezanosti regija (domaći linijski zračni promet)	Subvencije	20,5
Pomorski promet	Prijedlog programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnim trajektnim linijama 338, 532 i 831	Subvencije	4,7
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina (očekivano od 2021.-2026. godine) na državnoj brzobrodskoj liniji 9808 Lastovo – Korčula – Dubrovnik	Subvencije	1,8
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim trajektnim linijama broj 431, 432 i 632	Subvencije	2,3
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama	Subvencije	25,6
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama	Subvencije	19,6
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635	Subvencije	0,6
	Prijedlog programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 3 godine na državnim brodskim linijama 310, 311, 501, 614 i 807	Subvencije	1,8
	Izmjene Prijedloga programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 3 godine na državnim linijama 310, 331, 501, 614 i 807	Subvencije	2,2
	Izmjene Prijedloga programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnim linijama 405, 505 i 612	Subvencije	1,4
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. godine uz mogućnost produljenja do 2029. godine	Subvencije	0,3
	Prijedlog programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnim brodskim linijama 405/406, 505 i 612	Subvencije	1,0
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2020. do 2025. godine na državnoj brzobrodskoj liniji 9502 Žirje – Kaprije – Šibenik i obratno	Subvencije	0,8
	Izmjene Prijedloga programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnoj liniji 9141	Subvencije	1,4
	Lokalni nivo – gradovi, općine	Subvencije	0,1
	Kopneni cestovni promet	Izmjene i dopune broj 6. Ugovora o koncesiji o financiranju, gradnji, upravljanju i održavanju "Jadranske autoceste" dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulj	Subvencije
7. Izmjena ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje Jadranske autoceste dionica 2B2-2 i 2B2-3		Subvencije	20,5
Nabava 20 niskopodnih tramvaja za ZET d.o.o.		Subvencije	39,8
Nabava novih niskopodnih tramvaja za potrebe modernizacije tramvajskog voznog parka u Osijeku		Subvencije	19,9
Lokalni nivo - gradovi, općine		Subvencije	141,0
Željeznički promet	Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu RH – HŽ Putnički prijevoz d.o.o.	Subvencije	79,6
	Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu	Subvencije	13,3
	Državna potpora za sanaciju društva Pružne građevine d.o.o.	Subvencije	14,6
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	0,1
Ukupno			592,5

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 592,5 milijuna eura te je udio navedenih potpora u BDP-u u istoj godini iznosio 0,77 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 19,5 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 30,1 posto, dok je udio u sektorskim potporama iznosio 69,8 posto. Jedini instrument putem kojih su dodijeljene navedene potpore u 2023. godini su subvencije.

I u 2023. godini, ako i ranijim razdobljima, potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa prevladavaju u okviru sektorskih potpora kao naknada ili kompenzacija za obavljanje javne usluge u kopnenom cestovnom, željezničkom, pomorskom i zračnom prometu, uslugama zračnih luka, u javnim radiodifuzijskim uslugama te poštanskim uslugama.

Unutar potpora dodijeljenih u 2023. godini za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 592,5 milijuna eura, najveći udio odnosi se na potpore kopnenom cestovnom prometu u iznosu od 233,2 milijuna eura ili s 39,4 posto udjela u potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, slijede potpore za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa u iznosu od 152,2 milijuna eura ili 25,7 posto, potom potpore za kopneni željeznički promet u iznosu od 107,6 milijuna eura ili 18,2 posto, potpore pomorskom prometu u iznosu od 63,4 milijuna eura ili 10,7 posto, potpore zračnom prometu u iznosu od 21,3 milijuna eura ili 3,6 posto te potpore za poštanske usluge u iznosu od 14,8 milijuna eura ili 2,5 posto.

Potpore za kopneni cestovni promet dodijeljene u 2023. godini za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 233,2 milijuna eura, dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 92,2 milijuna eura te davatelji potpora s lokalne razine u iznosu od 141 milijun eura.

Potpore za radiotelevizijsko emitiranje za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 152,2 milijuna eura, a odnose se na pristojbe uplaćene temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Potpore za kopneni željeznički promet dodijeljene u 2023. godini za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 107,6 milijuna eura, dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 107,5 milijuna eura te davatelji potpora s lokalne razine u iznosu od 72.866,52 eura.

Potpore pomorskom prometu dodijeljene u 2023. godini za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 63,4 milijuna eura, dodjeljivala je Agencija za obalni linijski pomorski promet u iznosu 63,3 milijuna eura dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili iznos od 116.829,65 eura.

Potpore za zračni promet dodijeljene u 2023. godini za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 21,3 milijuna eura dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Potpore za poštanske usluge dodijeljene u 2023. godini za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u iznosu od 14,8 milijuna eura dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

4.4.1. *Potpore za poštanske usluge*

Potpore za poštanske usluge su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 14,8 milijuna eura, što je povećanje za 1,5 milijuna eura ili za 11,7 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 13,2 milijuna eura, te je povećanje za 2,2 milijuna eura ili za 17,1 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore za poštanske usluge iznosile 12,6 milijuna eura.

Tablica 18. Potpore za poštanske usluge za razdoblje od 2021. do 2023. godine

Poštanske usluge	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	12,6	13,2	14,8
UKUPNO	12,6	13,2	14,8
udio (%) u posebnim sektorima	2,16	2,19	1,74
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,65	0,65	0,75
udio (%) u ukupnim potporama	0,43	0,44	0,49
udio (%) u BDP-u	0,02	0,02	0,02

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za poštanske usluge u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,02 posto, isto kao i u prethodnoj 2022. i 2021. godini. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,5 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 0,8 posto, dok je udio navedenih potpora u sektorskim potporama u 2023. godini iznosio 1,7 posto.

U 2023. godini potpore za poštanske usluge u iznosu od 14,8 milijuna eura dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture putem subvencija HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa kao univerzalne poštanske usluge.

4.4.2. *Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije*

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije³¹ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 184,9 milijuna eura, što je povećanje za 14 milijuna eura ili za 8,2 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 170,9 milijuna eura, te je povećanje za 21,3 milijuna eura ili za 13 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije iznosile 163,6 milijuna eura.

³¹ Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi 651/2014 i njenih izmjena i dopuna te temeljem pravila sadržanih u Uredbi 2023/1315.

Tablica 19. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Zaštita okoliša i očuvanje energije	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	156,4	170,9	166,9
A1 neposredne subvencije kamata	-	-	0,7
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	7,2	0,0	16,3
C1 povoljniji zajmovi	-	-	1,0
UKUPNO	163,6	170,9	184,9
udio (%) u posebnim sektorima	28,00	28,28	21,78
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	8,46	8,37	9,40
udio (%) u ukupnim potporama	5,57	5,67	6,09
udio (%) u BDP-u	0,28	0,25	0,24

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,24 posto, u 2022. godini iznosio je 0,25 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,28 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 6,1 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 9,4 posto, dok je udio navedenih potpora u sektorskim potporama u 2023. godini iznosio 21,8 posto.

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2023. godini su dodijeljene u iznosu od 184,9 milijuna eura, i to najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 166,9 milijuna eura ili s udjelom od 9,3 posto u potporama za zaštitu okoliša i uštedu energije, slijede porezne olakšice u iznosu od 16,3 milijuna eura ili 8,8 posto, povoljni zajmovi u iznosu od 1 milijun eura ili 0,5 posto te neposredne subvencije kamata u iznosu od 685.784,29 eura ili 0,4 posto.

Unutar potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2023. godini dodijeljenih u iznosu od 184,9 milijuna eura, na potpore za zaštitu okoliša odnosi se iznos od 78,2 milijuna eura ili 42,3 posto udjela u potporama za zaštitu okoliša i uštedu energije te se na potpore energetske sektoru odnosi iznos od 106,7 milijuna eura ili 57,7 posto.

U 2023. godini davatelji potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije, koje su dodijeljene u iznosu od 184,9 milijuna eura, su Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja s iznosom od 166,7 milijuna eura, Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. (u daljnjem tekstu: HROTE) s iznosom od 16,3 milijuna eura, HBOR s iznosom od 1,6 milijuna eura te Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 277.184,79 eura.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je u 2023. godini potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije putem subvencija u iznosu od 166,7 milijuna eura temeljem sljedećih programa: Programa dodjele državnih potpora za mjeru C1.1.1. R4-I1 Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo u iznosu od 105,3 milijuna eura, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.103782, temeljem Programa dodjele državnih potpora za ulaganje u promicanje energije iz obnovljivih izvora energije u iznosu od 42,3 milijuna eura i njegovih izmjena i dopuna, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.106891, te temeljem Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u postrojenja za biološku obradu odvojeno sakupljenog biootpada i njegovih izmjena i dopuna u iznosu od 19,1 milijun eura, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.55702, dok je obavijest o njegovim kasnijim izmjenama Europska komisija zaprimila pod brojem SA.58742, SA.102699 i SA.107029.

HROTE je dodijelio u 2023. godini potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije kroz porezne olakšice iznos od 16,3 milijuna eura temeljem Uredbe o kriterijima za plaćanje umanjene naknade za obnovljive izvore energije i kogeneraciju, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.102294.

HBOR je dodijelilo u 2023. godini potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije putem neposrednih subvencija kamata i povoljnih zajmova u iznosu od 1,6 milijuna eura temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a – dopune zbog uvođenja jamstva kao instrumenta i produljenje do kraja 2026. godine i njegovih izmjena i dopuna, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109743.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je u 2023. godini potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije putem subvencija u iznosu od 277.184,79 eura temeljem Programa dodjele državnih potpora za provedbu Programa “Energija i klimatske promjene“ o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.63049.

Potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i uštedu energije su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 3,2 milijuna eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 184,8 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2023. godini iznosile bi 188 milijuna eura.

4.4.3. Potpore prometu

Potpore u sektoru prometa su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 320,6 milijuna eura, što je povećanje za 115,7 milijuna eura ili za 56,4 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 205 milijuna eura, te je povećanje za 160,1 milijun eura ili za 99,7 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore u sektoru prometa iznosile 160,5 milijuna eura.

Tablica 20. Potpore dodijeljene u sektoru prometa u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Promet	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
Kopneni željeznički promet	65,7	70,3	107,5
Kopneni promet ostali (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima)	31,9	32,6	92,3
Pomorski promet	48,4	85,9	90,2
Zračni promet	14,6	16,1	30,6
UKUPNO	160,5	205,0	320,6
udio (%) u posebnim sektorima	27,48	33,93	37,77
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	8,30	10,04	16,30
udio (%) u ukupnim potporama	5,46	6,80	10,56
udio (%) u BDP-u	0,27	0,30	0,42

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru prometa u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,42 posto, u 2022. godini iznosio je 0,30 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,27 posto. Udio navedenih potpora u 2023.

godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 10,6 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 16,3 posto, dok je udio navedenih potpora u sektorskim potporama u 2023. godini iznosio 37,8 posto.

Unutar ukupno dodijeljenih potpora u sektora prometa u 2023. godini u iznosu od 320,6 milijuna eura, najviše potpora dodijeljeno je kopnenom željezničkom prometu i to u iznosu od 107,5 milijuna eura ili s udjelom od 33,5 posto u sektoru prometa, slijede potpore kopnenom cestovnom prometu u iznosu od 92,3 milijuna eura ili s udjelom od 28,8 posto, potpore pomorskom prometu u iznosu od 90,2 milijuna eura ili s udjelom od 28,1 posto te potpore zračnom prometu u iznosu od 30,6 milijuna eura ili s udjelom od 9,5 posto.

Tablica 21. Potpore dodijeljene u sektoru prometa prikazane prema instrumentima u razdoblju od 2021. do 2023. godine (u milijunima eura)

	2021.	2022.	2023.
A1 subvencije	159,5	178,4	284,4
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	1,0	26,6	21,6
C1 Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	0,0	0,0	14,6
Ukupno	160,5	205,0	320,6

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore u sektoru prometa u 2023. godini su dodijeljene u iznosu od 320,6 milijuna eura, i to najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 284,4 milijuna eura ili s udjelom od 88,7 posto u sektoru prometa, slijede porezne olakšice u iznosu od 21,6 milijuna eura ili s udjelom od 6,8 posto te povoljni zajmovi u iznosu od 14,6 milijuna eura ili 4,6 posto.

Potpore željezničkom prometu su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 107,5 milijuna eura, što je povećanje za 37,2 milijuna eura ili za 52,8 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 70,3 milijuna eura, te je povećanje za 41,8 milijuna eura ili za 63,7 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore željezničkom prometu iznosile 65,7 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,14 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 3,5 posto, udio u dodijeljenim sektorskim potporama iznosio je 12,7 posto, dok je udio u sektoru prometa iznosio 33,5 posto. Potpore željezničkom prometu najvećim dijelom su dodijeljivane putem subvencija u iznosu od 92,9 milijuna eura ili s udjelom od 86,4 posto u navedenim potporama te putem povoljnih zajmova dodijeljen je iznos od 14,6 milijuna eura ili 13,6 posto.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2023. godini davatelj potpora željezničkom prometu u ukupnom iznosu od 107,5 milijuna eura, gdje je za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Javne usluge od općeg gospodarskog interesa u javnom željezničkom prometu Republike Hrvatske – HŽ Putnički prijevoz d.o.o. dodijeljeno 79,6 milijuna eura, temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Državna potpora za sanaciju društva Pružne građevine d.o.o. iznos od 14,6 milijuna eura te temeljem programa Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu iznos od 13,3 milijuna eura.

Potpore kopnenom cestovnom prometu su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 92,3 milijuna eura, što je povećanje za 59,7 milijuna eura ili za 183 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 32,6 milijuna eura, te je povećanje za 60,4 milijuna eura ili za 189,6 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore kopnenom cestovnom prometu iznosile 31,9 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,12

posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 3 posto, udio u dodijeljenim sektorskim potporama iznosio je 10,9 posto, dok je udio u sektoru prometa iznosio 28,8 posto. Navedene potpore isključivo su dodjeljivane u 2023. godini putem subvencija.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2023. godini davatelj potpora za kopneni cestovni promet u ukupnom iznosu od 92,3 milijuna eura putem subvencija za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, od čega je temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Nabava 20 niskopodnih tramvaja za ZET d.o.o. dodijeljeno 39,8 milijuna eura, temeljem Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje Jadranske autoceste dionica 2B2-2 i 2B2-3 i njegovih izmjena i dopuna iznos od 20,5 milijuna eura, a o kojima je Europska komisija odlučivala u postupcima koji su vođeni pod brojem SA.103361 koji je isto tako vezan i za Ugovor o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji i njegovih izmjena i dopuna kojim je dodijeljen iznos od 12 milijuna eura, a o kojima je Europska komisija odlučivala u postupcima koji su vođeni pod brojem SA.48472 i SA.56832, te je temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Nabava novih niskopodnih tramvaja za potrebe modernizacije tramvajskog voznog parka u Osijeku dodijeljeno 19,9 milijuna eura.

Potpore pomorskom prometu su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 90,2 milijuna eura, što je povećanje za 4,3 milijuna eura ili za 5 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 85,9 milijuna eura, te je povećanje za 41,8 milijuna eura ili za 86,4 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore pomorskom prometu iznosile 48,4 milijuna eura. Udio potpora pomorskom prometu u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,12 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 3 posto, udio u sektorskim potporama iznosio je 10,6 posto, dok je udio u sektoru prometa iznosio 28,1 posto. Potpore pomorskom prometu najvećim dijelom su dodjeljivane putem subvencija u iznosu od 68,6 milijuna eura ili s udjelom od 76 posto u navedenim potporama te putem poreznih olakšica u iznosu od 21,6 milijuna eura ili 24 posto.

U 2023. godini davatelji potpora pomorskom prometu, koje su dodijeljene u iznosu od 90,2 milijuna eura, su Agencija za obalni linijski pomorski promet s iznosom od 63,3 milijuna eura i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture s iznosom od 26,9 milijuna eura.

Agencija za obalni linijski pomorski promet je u 2023. godini dodijelila 63,3 milijuna eura subvencija poduzetnicima za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa odnosno javne usluge pomorskog prijevoza, a potpore su dodijeljene temeljem sljedećih programa:

- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim trajektnim linijama u iznosu od 25,6 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje 2018. do 2023. godine uz mogućnost produljenja do 2027. godine na državnim brzobrodskim linijama u iznosu od 19,6 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godine na državnim trajektnim linijama 338, 532 i 831 u iznosu od 4,7 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 3 godine na državnim brodskim linijama 310, 311, 501, 614 i 807 i njegovih izmjena, u iznosu od 4 milijuna eura

- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnim linijama 405, 406, 505 i 612 i njegovih izmjena, u iznosu od 2,4 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim trajektnim linijama broj 431, 432 i 632, u iznosu od 2,3 milijuna eura koji je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojevima SA.48119 i SA.49523
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina (očekivano od 2021. do 2026. godine) na državnoj brzobrodskoj liniji 9808 Lastovo – Korčula – Dubrovnik u iznosu od 1,8 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 6 godina na državnoj liniji 9141 njegovih izmjena u iznosu od 1,4 milijuna eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2020. do 2025. godine na državnoj brzobrodskoj liniji 9502 Žirje – Kaprije – Šibenik i obratno, u iznosu od 787.378,69 eura
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnoj trajektnoj liniji broj 635 u iznosu od 579.759,03 eura, koji je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.48119 i SA.49523
- Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. godine uz mogućnost produljenja do 2029. godine u iznosu od 285.736,55 eura.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2023. godini dodijelilo ukupno 26,9 milijuna eura i to temeljem Programa državnih potpora u obliku poreza po tonaži broda, porezne olakšice u iznosu od 21,6 milijuna eura, a program je Europska komisija odobrila u postupku koji se vodio pod brojem SA.37912, te temeljem Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u modernizaciju luka otvorenih za javni promet iznos od 5,3 milijuna eura subvencija, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.105734.

Potpore zračnom prometu su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 30,6 milijuna eura, što je povećanje za 14,5 milijuna eura ili za 90,2 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 16,1 milijun eura, te je povećanje za 16 milijuna eura ili za 110,1 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore za zračni promet iznosile 14,6 milijuna eura. Udio potpora u zračnom prometu u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,04 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 1 posto, udio u sektorskim potporama iznosio je 3,6 posto, dok je udio u sektoru prometa iznosio 9,5 posto. Instrument dodjele navedenih potpora u 2023. godini su isključivo subvencije. Jedini davatelj navedenih potpora je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2023. godini ukupno dodijelilo potpore zračnom prometu u iznosu od 30,6 milijuna eura. Temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz) dodijeljeno je 20,5 milijuna eura, temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Elektrifikacija i ozelenjivanje sustava prihvata i otpreme

zrakoplova te električno napajanje zrakoplova u Zračnoj luci Zadar dodijeljeno je 9,3 milijuna eura, a kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.107779, te je temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet dodijeljen iznos od 836.154,02 eura.

Potpore male vrijednosti u sektoru prometa su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 537.124,20 eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama u sektoru prometa u iznosu od 320,6 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora u sektoru prometa u 2023. godini iznosile bi 320,7 milijuna eura.

4.4.4. Potpore brodogradnji

Potpore u sektoru brodogradnje su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 29,5 milijuna eura, što je smanjenje za 31,7 milijuna eura ili za 51,8 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 61,2 milijuna eura, te je smanjenje za 63,2 milijuna eura ili za 68,2 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore u sektoru brodogradnje iznosile 92,7 milijuna eura.

Tablica 22. Potpore dodijeljene u sektoru brodogradnje u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Brodogradnja	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
D jamstva	92,7	61,2	29,5
UKUPNO	92,7	61,2	29,5
udio (%) u posebnim sektorima	15,87	10,13	3,47
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,79	3,00	1,50
udio (%) u ukupnim potporama	3,15	2,03	0,97
udio (%) u BDP-u	0,16	0,09	0,04

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru brodogradnje u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,04 posto, u 2022. godini iznosio je 0,09 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,16 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 1 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 1,5 posto, dok je udio navedenih potpora u sektorskim potporama u 2023. godini iznosio 3,5 posto. Jedini instrument putem kojeg su dodjeljivane potpore u brodogradnji su izdana jamstva.

Potpore sadržana u državnim jamstvima za kredite brodogradilišta, izračunava se u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer država preuzima otplatu kredita onih brodogradilišta koja su u teškoćama, a s obzirom da se na primljene avanse kupaca brodova ne plaća kamata, potpora u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta izračunava se kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za te avanse te se iz navedenog razloga državna jamstva smatraju dodijeljenima u trenutku izdavanja, a ne u trenutku njihovog protestiranja odnosno aktiviranja.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je jedini davatelj potpora u brodogradnji u 2023. godini, te je po pojedinačnim potporama izdalo jamstva za Kreditno zaduženje za dovršetak i isporuku gradnje broda Nov. 527 u iznosu od 23,5 milijuna eura, za Izgradnju Nov. 370 – fazu B u iznosu od 4 milijuna eura, za Dodatno kreditno zaduženje za izgradnju broda Nov. 535 u

iznosu od 1 milijun eura te za Kreditno zaduženje za izgradnju Nov. 535. u iznosu od 960.000,00 eura.

4.4.5. *Potpore turizmu*

Potpore u sektoru turizma su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 130,5 milijuna eura, što je povećanje za 129,8 milijuna eura u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 728.989,14 eura, te je povećanje za 129,6 milijuna eura u odnosu na 2021. godinu kada su potpore u sektoru turizma iznosile 896.488,04 eura.

Tablica 23. Potpore dodijeljene u turizmu u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Turizam	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 neposredne subvencije kamata	0,9	0,7	0,5
A1 subvencije	0,0	0,0	129,9
UKUPNO	0,9	0,7	130,5
udio (%) u posebnim sektorima	0,15	0,12	15,37
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,05	0,04	6,63
udio (%) u ukupnim potporama	0,03	0,02	4,30
udio (%) u BDP-u	0,002	0,001	0,17

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora u sektoru turizma u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,17 posto, u 2022. godini iznosio je 0,001 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,002 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 4,3 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 6,6 posto, dok je udio navedenih potpora u sektorskim potporama u 2023. godini iznosio 15,4 posto.

Potpore u sektoru turizma u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 130,5 milijuna eura, najvećim dijelom su dodijeljene putem subvencija u iznosu od 129,9 milijuna eura ili s udjelom od 99,6 posto u sektoru turizma, te je putem neposrednih subvencija kamata dodijeljeno 533.466,17 eura ili 0,4 posto.

Ministarstvo turizma i sporta je u 2023. godini jedini davatelj potpora u sektoru turizma koje je dodijelilo temeljem Programa dodjele državnih potpora za ulaganja u sektoru turizma iznos od 129,9 milijuna eura putem subvencija, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.104072 te temeljem Programa Poticaj za uspjeh iznos od 533.466,17 eura kroz neposredne subvencije kamata.

Potpore male vrijednosti u sektoru turizma su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 6,7 milijuna eura, te ukoliko bi se navedene potpore male vrijednosti pribrojile dodijeljenim potporama u sektoru turizma u iznosu od 130,5 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih potpora u sektoru turizma u 2023. godini iznosile bi 137,2 milijuna eura.

4.4.6. Potpore za sanaciju i restrukturiranje

Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama³² su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 9 milijuna eura, dok u 2022. i 2021. godini nisu dodjeljivane.

Tablica 24. Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje od 2021. do 2023. godine

Sanacija i restrukturiranje	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
D jamstva	–	–	9,0
UKUPNO	–	–	9,0
udio (%) u posebnim sektorima	–	–	1,06
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	–	–	0,46
udio (%) u ukupnim potporama	–	–	0,30
udio (%) u BDP-u	–	–	0,01

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,01 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,3 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 0,5 posto, dok je udio navedenih potpora u sektorskim potporama u 2023. godini iznosio 1,1 posto. Jedini instrument putem kojih su dodijeljene navedene potpore su izdana jamstva.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je jedini davatelj potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u 2023. godini te je temeljem pojedinačne potpore pod nazivom Restrukturiranje trgovačkog društva "Đuro Đaković d.d." izdalo jamstva u iznosu od 9 milijuna eura, kojeg je Europska komisija odobrila pod brojem SA.58248.

4.4.7. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju

Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju³³ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 153,9 milijuna eura, što je povećanje za 699.650,58 eura ili za 0,5 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 153,2 milijuna eura, te je smanjenje za 36.662,98 eura ili za 0,02 posto u odnosu na 2021. godinu kada su navedene potpore iznosile također 153,9 milijuna eura.

³² Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama mogu se dodijeliti prema Smjernicama o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (Službeni list Europske unije, C 249, od 31. srpnja 2014.), koje se primjenjuju od 1. kolovoza 2014. do 31. prosinca 2023. temeljem Komunikacije Komisije o njenim izmjenama i produljenju (Službeni list Europske unije, C 224, od 8. srpnja 2020.).

³³ Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje mogu se dodijeliti temeljem Priopćenja Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Službeni list Europske unije, C 257, od 27. listopada 2009.).

Tablica 25. Potpore dodijeljene za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualna industrija	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	2,2	2,2	1,7
A1 RTV pristojba	151,7	151,0	152,2
UKUPNO	153,9	153,2	153,9
udio (%) u posebnim sektorima	26,34	25,35	18,12
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	7,96	7,50	7,82
udio (%) u ukupnim potporama	5,23	5,08	5,07
udio (%) u BDP-u	0,26	0,22	0,20

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,20 posto, u 2022. godini iznosio je 0,22 posto, dok je u 2021. godini iznosio 0,26 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 5,1 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga u 2023. godini iznosio je 7,8 posto, dok je udio navedenih potpora u sektorskim potporama iznosio 18,1 posto.

Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 153,9 milijuna eura, najvećim dijelom odnose se na RTV pristojbu u iznosu od 152,2 milijuna eura odnosno s udjelom od 98,9 posto u navedenom sektoru, dok je 1,7 milijuna eura ili 1,1 posto dodijeljeno putem subvencija.

U 2023. godini davatelji potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju su Ministarstvo kulture i medija u iznosu od 152,2 milijuna eura, što se odnosi na iznos prikupljene RTV pristojbe te Agencija za elektroničke medije u iznosu od 1,7 milijuna eura.

Temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji dodijeljene su potpore za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja koje su prikupljene kao radiotelevizijska pristojba u iznosu od 152,2 milijuna eura za radiotelevizijsko emitiranje odnosno javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, a navedeni Zakon je Europska komisija odobrila pod brojem SA.39679. Visina mjesečne pristojbe iznosi 10,62 eura i ne može iznositi više od 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj sukladno zakonskom okviru, a navedena sredstva se smatraju potporom jer je svim vlasnicima radijskih i televizijskih prijemnika u Republici Hrvatskoj zakonom propisana obveza plaćanja pristojbe za radiotelevizijsko emitiranje.

Agencija za elektroničke medije dodijelio je u 2023. godini potpore audiovizualnoj industriji putem subvencija u iznosu od 1,7 milijuna eura temeljem Programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.42227 te njegove kasnije izmjene koje je Europska komisija odobrila pod brojem SA.58781.

Potpore male vrijednosti za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 6,2 milijuna eura, te ukoliko se navedene potpore male vrijednosti pribroje dodijeljenim potporama za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u iznosu od 153,9 milijuna eura, ukupan iznos svih dodijeljenih

potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju u 2023. godini iznosi 160,1 milijun eura.

4.4.8. Potpore za razvoj širokopojasnih mreža

Potpore za razvoj širokopojasnih mreža³⁴ su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 5,8 milijuna eura, dok iste nisu dodjeljivane u 2022. i 2021. godini.

Tablica 26. Potpore razvoju širokopojasnih mreža u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Razvoj širokopojasnih mreža	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	5,8
UKUPNO	-	-	5,8
udio (%) u posebnim sektorima	-	-	0,68
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	-	-	0,29
udio (%) u ukupnim potporama	-	-	0,19
udio (%) u BDP-u	-	-	0,01

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za razvoj širokopojasnih mreža u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,01 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 0,2 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 0,3 posto, dok je udio sektorskim potporama iznosio 0,7 posto. Jedini instrument putem kojeg su dodjeljivane navedene potpore su subvencije.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je kao jedini davatelj potpora za razvoj širokopojasnih mreža u 2023. godini dodijelilo iznosu od 5,8 milijuna eura temeljem Odluke o dodjeli pojedinačne jednokratne državne potpore poduzetniku Odašiljači i veze d.o.o. za provedbu projekta izgradnje pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture, a o kojem je Europska komisija obaviještena pod brojem SA.109933.

³⁴ Potpore za razvoj širokopojasnih mreža mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Priopćenju Komisije – Smjernica EU o primjeni pravila o državnim potporama u odnosu na brzi razvoj širokopojasnih mreža (Službeni list Europske unije, C 25, od 26. siječnja 2013.) koje su na snazi od 27. siječnja 2013., te novih Smjernica o državnim potporama za širokopojasne mreže (Službeni list Europske unije, C 36, od 31. siječnja 2023.).

4.5. POTPORE U SVRHU PODRŠKE GOSPODARSTVU U AKTUALNOJ PANDEMIJI COVID-19 I ZA SUZBIJANJE UČINAKA RUSKE AGRESIJE NA UKRAJINU

U državama članicama EU, pa tako i u Republici Hrvatskoj, zbog pandemije uzrokovane COVID-19, gospodarstvo je pretrpjelo teške posljedice, pa je Europska komisija usvojila Privremeni Okvir za mjere državnih potpora u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 (u daljnjem tekstu: Privremeni Okvir)³⁵. Privremeni Okvir usvojen je 19. ožujka 2020., a kasnije su slijedile i njegove izmjene, usvojene 3. travnja, 8. svibnja, 29. lipnja i 13. listopada 2020., te 28. siječnja i 18. studenoga 2021. Sukladno zadnjoj, šestoj izmjeni Privremenog Okvira, dodjela potpora produžena je do 30. lipnja 2022., osim određenih izuzetaka, ovisno o vrsti potpore, koji su navedeni na mrežnoj stranici Ministarstva financija³⁶.

Sukladno navedenom Privremenom Okviru i uz obvezno poštivanje pravila o potporama, poduzetnicima koji obavljaju gospodarsku djelatnost omogućena je dodjela potpora za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19.

Isto tako, Europska komisija je zbog ruske agresije na Ukrajinu, izdala 23. ožujka 2022. Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu, čije su prve izmjene usvojene 21. srpnja 2022.³⁷ Potom je Europska komisija 9. ožujka 2023. usvojila novi Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama i za tranziciju radi potpore gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu (u daljnjem tekstu: Privremeni krizni i tranzicijski okvir)³⁸ kako bi se potaknulo uvođenje mjera potpore u sektorima koji su ključni za tranziciju na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija, u skladu s Industrijskim planom u okviru Zelenog plana.³⁹ Pojedine mjere iz Privremenog kriznog i tranzicijskog okvira bit će na snazi do 31. prosinca 2025., a moguće privremene mjere dodjele navedenih potpora navedene su na mrežnim stranicama Ministarstva financija.⁴⁰

I u 2023. godini su u Republici Hrvatskoj dodijeljene potpore za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu i to u iznosu od 556,6 milijuna eura, što je smanjenje za 553,6 milijuna eura odnosno za 49,9 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore dodijeljene u iznosu od 1.110,2 milijuna eura, te je smanjenje za 297,9 milijuna eura ili za 34,9 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore dodijeljene u iznosu od 854,5 milijuna eura.

³⁵ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/coronavirus_en

³⁶ <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/drzavne-potpore-za-podrsku-gospodarstvu-tijekom-pandemije-covid-a-19/3044>

³⁷ Službeni list Europske unije, C 131, od 14. ožujka 2023. i 21. srpnja 2022.

³⁸ Službeni list Europske unije, C 101/03, od 17. ožujka 2023.

³⁹ Priopćenje Europske komisije o usvajanju Privremenog okvira objavljeno je na mrežnim stranicama Europske komisije: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1563.

⁴⁰ <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/drzavne-potpore-gospodarstvu-nakon-ruske-agresije-na-ukrajinu/3268>

Tablica 27. Potpore za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19 te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu za razdoblje od 2021. do 2023. godine

Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu*	2021.	2022.	2023.
	u mln EUR	u mln EUR	u mln EUR
A1 subvencije	431,4	758,7	6,3
A1 neposredna subvencija kamata	0,3	7,6	16,1
A2 otpis duga	–	–	14,3
B1 kapitalna ulaganja	–	51,8	–
C1 povoljni zajmovi	162,6	85,1	127,4
D jamstva	260,2	207,1	392,5
UKUPNO	854,5	1.110,2	556,6
udio (%) u ukupnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	44,18	54,38	28,29
udio (%) u ukupnim potporama	29,07	36,82	18,34
udio (%) u BDP-u	1,45	1,62	0,73

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

*Potpore za suzbijanje učinaka COVID-a i ruske agresije na Ukrajinu su potpore dodijeljene prema Privremenim okvirima: Privremeni okvir za dodjelu potpora gospodarstvu za suzbijanje učinaka COVID-a 19 i Privremeni okvir za dodjelu potpora za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu

Udio navedenih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,73 posto, u 2022. godini iznosio je 1,62 posto dok je u 2021. godini iznosio 1,45 posto. U 2023. godini je udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama iznosio 18,34 posto, u 2022. godini 36,82 posto i u 2021. godini 29,07 posto. Udio navedenih potpora u 2023. godini u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosio je 28,29 posto, u 2022. godini iznosio je 54,38 posto dok je u 2021. godini iznosio 44,18 posto.

U 2023. godini od ukupno dodijeljenih potpora u iznosu od 556,6 milijuna eura za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19 i za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu, za potpore za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu s ciljem suzbijanja učinaka ruske agresije na Ukrajinu, a temeljem Privremenog okvira za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu dodijeljeno je 542,3 milijuna eura odnosno 97,4 posto navedenih potpora, dok je za otklanjanje i ublažavanje šteta prouzročenih prirodnim nepogodama ili izvanrednim okolnostima kao podrška gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19 dodijeljeno je 14,3 milijuna eura ili 2,6 posto, temeljem Privremenog okvira za mjere državnih potpora u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVIDa–19.

U 2023. godini dodijeljene potpore podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID–19 i za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu u iznosu od 556,6 milijuna eura, najvećim dijelom dodjeljivane su putem izdanih jamstava u iznosu od 392,5 milijuna eura odnosno s udjelom od 70,5 posto u navedenom sektoru, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 127,4 milijuna eura ili 22,9 posto, neposredne subvencije kamata u iznosu od 16,1 milijun eura ili 2,9 posto, otpis duga u iznosu od 14,3 milijuna eura ili 2,6 posto te subvencije u iznosu od 6,3 milijuna eura ili 1,1 posto.

Davatelji navedenih potpora u 2023. godini u iznosu od 556,6 milijuna eura su: HBOR koji je dodijelio 542,3 milijuna eura za otklanjanje ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu ili s udjelom u ukupnim potporama navedene kategorije od 97,4 posto i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture s iznosom od 14,3 milijuna eura za otklanjanje i ublažavanje šteta prouzročenih

prirodnim nepogodama ili izvanrednim okolnostima odnosno s udjelom od 2,6 posto u navedenoj kategoriji potpore.

HBOR je s ciljem otklanjanja ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu dodijelio u 2023. godini potpore u iznosu od 542,3 milijuna eura. Temeljem Izmjene Programa pojedinačnog i portfeljnog osiguranja kredita za likvidnost i ulaganja izvoznika usklađenog s drugim izmjenama Privremenog kriznog okvira za Ukrajinu – produljenje do kraja 2023. godine, HBOR je dodijelio 398,7 milijuna eura, i to putem izdanih jamstava iznos od 392,5 milijuna eura i putem subvencija iznos od 6,3 milijuna eura. Europska komisija je navedenu izmjenu Programa odobrila pod brojem SA.105227. Isto tako, temeljem Izmjene Programa dodjele potpora HBOR-a usklađenog s drugim izmjenama Privremenog kriznog okvira za Ukrajinu – produljenje do kraja 2023. godine, HBOR je dodijelio 143,6 milijuna eura, i to kroz povoljne zajmove iznos od 127,4 milijuna eura i kroz neposredne subvencije kamata iznos od 16,1 milijun eura. Europska komisija je navedenu izmjenu Programa odobrila pod brojem SA.105228.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je navedene potpore u 2023. godini za otklanjanje i ublažavanje šteta prouzročenih prirodnim nepogodama ili izvanrednim okolnostima u iznosu od 14,3 milijuna eura, temeljem mjere potpore radi nadoknade izravne štete nastale zbog pandemije bolesti COVID-a 19 u korist poduzetnika Međunarodna zračna luka Zagreb d.d. u obliku otpisa duga dospjele odgođene koncesijske naknade, a Europska komisija je navedenu mjeru odobrila pod brojem SA.102197.

5. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

Potpore male vrijednosti⁴¹ ili de minimis potpore se u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a i ne smatraju državnim potporama, jer iznos od 300.000,00 eura, sukladno novoj Uredbi 2023/2831, kojeg može primiti jedan poduzetnik po državi članici tijekom bilo kojeg trogodišnjeg razdoblja, bez obzira na razinu davatelja, namjenu i instrument dodjele potpore male vrijednosti, ne utječe na trgovinu među državama članicama i da ne narušava odnosno ne prijeti da će narušiti tržišno natjecanje. Iznos kojeg je mogao primiti jedan poduzetnik sukladno Uredbi 1407/2013 koja je važila do 31. prosinaca 2023. je iznosio 200.000,00 eura, odnosno 100.000,00 eura za obavljanje cestovnog prijevoza tereta za najamninu ili naknadu, ali kojeg je mogao primiti u razdoblju od 3 fiskalne godine.

U 2023. godini dodijeljene su potpore male vrijednosti u iznosu od 252,9 milijuna eura, što je povećanje za 19,8 milijuna eura odnosno za 8,5 posto u odnosu na 2022. godinu, kada su navedene potpore iznosile 233,2 milijuna eura, te je povećanje za 61,1 milijun eura odnosno za 31,8 posto u odnosu na 2021. godinu kada su potpore male vrijednosti dodijeljene u iznosu od 191,8 milijuna eura.

Tablica 28. Potpore male vrijednosti dodijeljene u razdoblju od 2021. do 2023. godine

Potpore male vrijednosti	2021. mln EUR	2022. mln EUR	2023. mln EUR
A1 Neposredne subvencije kamata	0,9	1,0	0,7
A1 Subvencije	174,9	214,2	224,4
A1 Prisilna nagodba i stečaj poduzetnika	–	1,4	–
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	1,0	2,8	0,1
A2 Otpis duga	0,7	0,02	0,1
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	5,9	6,0	7,3
A2 Ogdode pri plaćanju poreza	0,04	–	0,003
A2 - Ogdode pri podmirenju duga	0,01	–	0,1
B1 Kapitalna ulaganja	3,0	2,8	2,6
B1 Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	0,1	–	–
C1 Povoljni zajmovi	2,3	2,6	13,3
D Jamstva	3,1	2,4	4,2
D Plaćanja za opozvana jamstva	0,01	0,01	0,002
UKUPNO	191,8	233,2	252,9
udio (%) u BDP-u	0,33	0,34	0,33

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora male vrijednosti u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,33 posto, u 2022. godini iznosio je 0,34 posto dok je u 2021. godini iznosio 0,33 posto.

Potpore male vrijednosti u 2023. godini su dodijeljene u iznosu od 252,9 milijuna eura, i to najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 224,4 milijuna eura ili s udjelom od 88,7 posto u dodijeljenim potporama male vrijednosti, slijede povoljni zajmovi u iznosu od 13,3 milijuna eura ili 5,3 posto, potom sniženje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa u iznosu od 7,3 milijuna eura ili 2,9 posto, izdana jamstva u iznosu od 4,2 milijuna eura ili 1,7

⁴¹ Potpore male vrijednosti ili de minimis potpore dodjeljuju se temeljem pravila propisanih Uredbom 1407/2013 i Uredbom 2020/972. Navedena Uredba 1407/2013 je stoga važila do 31. prosinca 2023., a nakon 1. siječnja 2024. potpore male vrijednosti se dodjeljuju temeljem novih pravila propisanih Uredbom 2023/2831.

posto, kapitalna ulaganja u iznosu od 2,6 milijuna eura ili 1 posto, neposredne subvencije kamata u iznosu od 717.515,68 eura ili 0,3 posto, odgode pri podmirenju duga u iznosu od 140.205,34 eura ili 0,1 posto, otpis duga u iznosu od 130.424,52 eura ili 0,1 posto, oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice u iznosu od 119.883,67 eura ili 0,1 posto, odgode pri plaćanju poreza u iznosu od 2.519,67 eura ili 0,001 posto te plaćanja za opozvana jamstva u iznosu od 1.884,00 eura ili 0,001 posto.

U 2023. godini od ukupno dodijeljenih potpora male vrijednosti u iznosu od 252,9 milijuna eura, davatelji potpora na razini središnje države dodijelili su iznos od 228,2 milijuna eura ili 90,2 posto udjela u navedenim potporama, dok su davatelji na lokalnoj razini dodijelili iznos od 24,7 milijuna eura ili 9,8 posto.

Davatelji potpora malih vrijednosti na razini središnje države, koji su u 2023. godini dodjeljivali navedene potpore, prikazani su po visini dodijeljenih potpora temeljem podataka preuzetih iz Registra su sljedeći:

- 96,4 milijuna eura – Hrvatski zavod za zapošljavanje
  - 50,7 milijuna eura – Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
  - 16,7 milijuna eura – Ministarstvo poljoprivrede
  - 16,3 milijuna eura – Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
  - 14,6 milijuna eura – HAMAG – BICRO
  - 6,7 milijuna eura – Ministarstvo turizma i sporta
  - 6,4 milijuna eura – HBOR
  - 6,2 milijuna eura – Agencija za elektroničke medije
  - 6,1 milijun eura – Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
  - 3,4 milijuna eura – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
  - 2,7 milijuna eura – Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom
  - 1,2 milijuna eura – Ministarstvo hrvatskih branitelja
  - 537.124,20 eura – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
  - 264.892,68 eura – Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
  - 35.247,53 eura – Ministarstvo financija – Carinska uprava.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje dodijelio je 96,4 milijuna eura potpora male vrijednosti za zapošljavanje putem subvencija, i to temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2023. godini iznos od 93,9 milijuna eura, temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2021. godini iznos od 2,4 milijuna eura, te temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2022. godini 40.132,02 eura.
- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja dodijelilo je 50,7 milijuna eura potpora male vrijednosti isključivo u obliku subvencija, a od navedenog iznosa malim i srednjim poduzetnicima je dodijeljeno 47,4 milijuna eura dok je za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijeljeno 3,3 milijuna eura. Malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je 47,4 milijuna eura temeljem sljedećih programa: Programa dodjele potpora male vrijednosti za mjeru C1.1.2. R2-I3 – Bespovratne potpore za novoosnovana poduzeća iznos od 17 milijuna eura, Programa dodjele potpora male vrijednosti mikro, malim i srednjim poduzetnicima za subvencioniranje krajnje cijene plina u svrhu ublažavanja rizika od energetskog siromaštva 16,4 milijuna eura, Programa dodjele potpora male vrijednosti za mjeru NPOO C.1.1.2. R3-I3 – Bespovratne potpore za digitalizaciju 7,7 milijuna eura,

Programa dodjele potpora male vrijednosti za mjeru NPOO.C1.1.2. R3-I2 – Vaučeri za digitalizaciju 3 milijuna eura, programa Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina u 2022. godini 1,1 milijun eura, Programa dodjele potpora male vrijednosti za mjeru C1.1.2. R2-I5 – Komercijalizacija inovacija 850.490,46 eura, programa Naukovanje za obrtnička zanimanja za 2023. godinu 529.036,61 euro, Programa „Očuvanje i razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta“ za 2022. godinu 468.877,75 eura, Programa „Razvoj zadružnog poduzetništva“ za 2023. godinu 258.647,34 eura, programa Cjeloživotno obrazovanje za obrtništvo za 2023. godinu 60.177,09 eura te programa Cjeloživotno obrazovanje za obrtništvo za 2022. godinu iznos od 403,47 eura. Za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijeljeno je 3,3 milijuna eura, i to temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti za mjeru NPOO C1.1.1. R4-I1 – Potpora poduzećima za tranziciju na energetske i resursno učinkovito gospodarstvo u iznosu od 3,2 milijuna eura te temeljem Programa dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) za uspostavu postrojenja za oporabu (obradu/recikliranje) odvojeno sakupljenog otpada i postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije iznos od 36.159,41 euro.

- Ministarstvo poljoprivrede dodijelilo je u 2023. godini 16,7 milijuna eura potpora male vrijednosti isključivo putem subvencija. Od navedenog iznosa, za poljoprivredu je dodijeljeno 14,3 milijuna eura dok je za ribarstvo i akvakulturu dodijeljeno 2,4 milijuna eura. Unutar dodijeljenih potpora malih vrijednosti za poljoprivredu u iznosu od 14,3 milijuna eura, za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljeno je 8,6 milijuna eura, za sektorski razvoj 5,3 milijuna eura, te za regionalni odnosno ruralni razvoj 504.292,60 eura. Potpore male vrijednosti za poljoprivredu, lov i šumarstvo u iznosu od 8,6 milijuna eura, dodijeljene su temeljem Uredbe komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis u poljoprivrednom sektoru. Potpore male vrijednosti za sektorski razvoj u iznosu od 5,3 milijuna eura dodijeljene su temeljem sljedećih programa: Programa dodjele potpora male vrijednosti za poticanje razvoja poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti prerade drva i proizvodnje namještaja na području Republike Hrvatske za 2023. godinu iznos od 3,9 milijuna eura, Programa potpore za zbrinjavanje nusproizvoda životinjskog podrijetla od 2021. do 2023. godine u iznosu od 663.613,69 eura, Programa potpore za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u području stočarstva za razdoblje 2021. - 2023. godine u iznosu od 400.169,00 eura, Programa sufinanciranja rada regionalnih organizacija vinara i vinogradara za razdoblje od 2021. do 2023. godine iznos od 191.143,16 eura te Programa potpora za organizaciju skupova u poljoprivredi, ribarstvu, šumarstvu, veterinarstvu, zaštiti bilja za 2022. godinu iznos od 137.015,23 eura. Potpore male vrijednosti za regionalni odnosno ruralni razvoj u iznosu od 504.292,60 eura dodijeljene su temeljem provedbe tipa operacije 6.4.1. „Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima“ koja se provodi putem lokalnih razvojnih strategija (LRS) odabranih LAG-ova unutar podmjere 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“ u iznosu od 438.345,98 eura te Nacionalnog programa poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine konja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2021. do 2025. godine u iznosu od 65.946,62 eura. Potpore male vrijednosti u ribarstvu i akvakulturi u iznosu od 2,4 milijuna eura dodijeljene su temeljem Uredbe komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore u sektoru ribarstva i akvakulture.
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je u 2023. godini 16,3 milijuna eura potpora male vrijednosti, od čega je malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno 14,7 milijuna eura, za zapošljavanje 1,4 milijuna eura te energetske sektoru 200.000,00 eura. Malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je 14,7 milijuna eura putem

subvencija te kroz kapitalna ulaganja, i to temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti (de minimis potpora) namijenjenih mikro, malim i srednjim poduzetnicima s područja grada Petrinje i izmjena Programa dodjele potpora male vrijednosti (de minimis potpora) namijenjenih mikro i malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 11,1 milijuna eura, temeljem programa Porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima iznos od 2,6 milijuna eura te temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti za Akcelerator komponentu financijskog instrumenta "ESIF Fond rizičnog kapitala" iznos od 968.920,00 eura. Potpore male vrijednosti za zapošljavanje dodijeljene su u iznosu od 1,4 milijuna eura temeljem programa Potpore male vrijednosti otočnim poslodavcima za pokretanje gospodarskih aktivnosti i očuvanje radnih mjesta u 2023. godini. Potpore male vrijednosti energetske sektoru za zaštitu okoliša dodijeljene su u iznosu od 200.000,00 eura temeljem Programa dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) za provedbu Programa „Energija i klimatske promjene“.

- HAMAG – BICRO je u 2023. godini dodijelio 14,6 milijuna eura potpora male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima putem subvencija, povoljnih zajmova i izdanih jamstava. Navedene potpore su dodijeljene temeljem sljedećih programa: programa NPOO Investicijski zajam iznos od 5,9 milijuna eura, programa ESIF Pojedinačna jamstva iznos od 4,3 milijuna eura, programa ESIF Mikro zajmovi 2,8 milijuna eura, programa Mali zajam za ruralni razvoj 629.565,14 eura, programa „Jamstva“ 363.659,84 eura, programa ESIF Ograničeno portfeljno jamstvo 276.246,40 eura, Pojedinačna jamstva za ruralni razvoj 174.677,28 eura, programa Mikro zajam za ruralni razvoj 61.826,33 eura, programa EUROSTARS 8.371,45 eura te programa EUREKA 3.261,04 eura.
- Ministarstvo turizma i sporta dodijelilo je 6,7 milijuna eura potpora male vrijednosti putem subvencija i neposrednih subvencija kamata temeljem nekoliko programa. Temeljem Programa dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) za ulaganja u sektoru turizma dodijeljeno je 4,1 milijun eura, temeljem programa Konkurentnost turističkog gospodarstva u 2023. godini iznos od 2,6 milijuna eura, temeljem programa Razvoj turizma na selu 33.757,48 eura te temeljem Programa financiranja privatnih iznajmljivača iznos od 4.105,99 eura.
- HBOR je dodijelio potpore male vrijednosti u iznosu od 6,4 milijuna eura temeljem Pravilnika o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a, i to kroz povoljne zajmove 3,9 milijuna eura, putem subvencija 2,3 milijuna eura, kroz otpis duga 130.424,52 eura te putem poreznih olakšica 34.773,37 eura.
- Agencija za elektroničke medije dodijelila je u 2023. godini za audiovizualnu industriju 6,2 milijuna eura putem subvencija, i to temeljem Programa dodjele potpore male vrijednosti (de minimis) za mjeru NPOO C1.1.1. R6-I2 – Uspostava provjere medijskih činjenica iznos od 3,6 milijuna eura te temeljem programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija iznos od 2,6 milijuna eura.
- Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara dodijelio je potpore male vrijednosti u 2023. godini u ukupnom iznosu od 6,1 milijun eura, i to za regionalni razvoj iznos od 5,5 milijuna eura putem poreznih olakšica dodijeljenih temeljem programa Povrat 50 posto doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje te malim i srednjim poduzetnicima iznos od 549.183,83 eura kroz subvencije temeljem Programa sufinanciranja gospodarskih projekata u Gradu Vukovaru u 2023. godini.

- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijelio je u 2023. godini potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša u iznosu od 3,4 milijuna eura putem subvencije temeljem Programa dodjele de minimis potpora (potpora male vrijednosti) u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u 2023. godini.
- Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je za zapošljavanje 2,7 milijuna eura subvencija temeljem Programa potpora male vrijednosti za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2023. godine.
- Ministarstvo hrvatskih branitelja dodijelilo u 2023. godini putem subvencija iznos od 1,2 milijuna eura, i to za zapošljavanje temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2021. do 2023. godine iznos od 960.491,25 eura te za potporu kulturi temeljem Programa sufinanciranja audiovizualnih djela o Domovinskom ratu 193.325,00 eura.
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo u 2023. godini potpore male vrijednosti u iznosu od 537.124,20 eura putem subvencija za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima temeljem Programa dodjele de minimis potpora za ulaganja u djelatnosti prometa na unutarnjim vodama (rijekama, kanalima i jezerima).
- Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine je dodijelilo u 2023. godini putem subvencija energetske obnovi za zaštitu okoliša, iznos od 264.892,68 eura, i to temeljem Programa dodjele de minimis potpora za energetske obnovu zgrada javnog sektora iznos od 165.340,86 eura te temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti (de minimis) za energetske obnovu višestambenih zgrada iznos od 99.551,82 eura.
- Ministarstvo financija – Carinska uprava dodijelila je 35.247,53 eura potpora male vrijednosti putem poreznih olakšica temeljem Programa Povrata plaćene trošarine na dizelsko gorivo za pogon strojeva za pripremu površina u razminiranju s ciljem ublažavanja ili otklanjanja šteta prouzročenih ratnim okolnostima.

Davatelji potpora malih vrijednosti na lokalnoj razini, a to su županije, općine i gradovi, temeljem podataka iz Registra, dodijelili su u 2023. godini potpore male vrijednosti u visini od 24,7 milijuna eura.

- Županije, općine i gradovi dodijelili su 24,7 milijuna eura potpora male vrijednosti putem raznih instrumenata, a ciljevi i iznosi za koje su potpore dodijeljene su prikazani po visini dodijeljenih sredstava u eurima: malim i srednjim poduzetnicima dodijeljeno je 18,7 milijuna eura, za turizam 1,7 milijuna eura, za regionalni razvoj 1,2 milijuna eura, za kopneni cestovni promet 788.019,98 eura, za sektorski razvoj 701.246,44 eura, za zapošljavanje 432.175,33 eura, za kulturu 307.510,41 eura, za radiotelevizijsko emitiranje 287.213,99 eura, za zaštitu kulturne baštine 143.343,00 eura, za lokalnu infrastrukturu 99.872,30 eura, za otklanjanje i ublažavanje šteta prouzročenih prirodnim nepogodama ili izvanrednim okolnostima 80.012,66 eura, za audiovizualnu industriju 66.570,28 eura, za istraživanje i razvoj i inovacije 44.181,69 eura, za energetske sektor 26.307,79 eura, za zračni promet 25.000,00 eura, za usavršavanje 9.290,60 eura, za podupiranje pristupa financiranju u krizi 9.078,24 eura, za financijske usluge 2.185,92 eura te za poštanske usluge 46,13 eura.

6. ZAKLJUČAK

Ministarstvo financija je sukladno Zakonu izradilo Godišnje izvješće o državnim potporama za 2023. godinu temeljem svih preuzetih podataka koje su davatelji potpora unijeli u Registar o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti.

Temeljem pravila za dodjelu potpora, kategorije potpora koje mogu utjecati na narušavanje tržišnog natjecanja odobrava isključivo Europska komisija, dok horizontalne potpore, ukoliko ispunjavaju uvjete da su izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji sukladno novoj Uredbi 2023/1315, a ranije i Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (u daljnjem tekstu: Uredba 651/2014) i svih njenih izmjena i dopuna, Ministarstvo financija mora samostalno ocijeniti jesu li prijedlozi programa odnosno pojedinačnih potpora, u cijelosti usklađeni s navedenim uredbama. Davatelj potpore prilikom dodjele iste poduzetniku mora poštivati uvjete iz programa potpore za kojeg je dobio mišljenje Ministarstva financija. Omogućavanjem samostalnog ocjenjivanja horizontalnih potpora izuzetih od obveze prijave Europskoj komisiji, potiče se i veća dodjele navedenih potpora u odnosu na sektorske potpore i ostale horizontalne potpore koje mora odobriti Europska komisija a koje nisu izuzete od obveze prijave Europskoj komisiji.

Iz prikazanog se može zaključiti kako se u 2023. godini najviše potpora dodjeljuje temeljem odobrenih programa potpora, dok se tek manji dio dodjeljuje na ad hoc osnovi izravno pojedinačnim korisnicima.

Važnim je naglasiti kako narav dodjele potpora putem programa potpora predstavlja oblik koji uvelike doprinosi transparentnosti potpora i u manjoj mjeri utječe na čimbenike selektivnosti. Pritom se dodatna transparentnost postiže i objavom podataka o dodijeljenim potporama na mrežnim stranicama Ministarstva financija⁴².

Iz samog izvješća razvidno je kako su na godišnjoj razini dodijeljene potpore blago porasle u odnosu na 2022. godinu za 0,7 posto. Istovremeno dolazi do smanjenja udjela potpora u BDP-u. Smanjuju se i potpore po zaposlenom, tako da su u 2023. godini iznosile 1.824,83 eura, uz smanjenje na godišnjoj razini od 2 posto u odnosu na 2022. godinu te za 2,2 posto u odnosu na 2021. godinu. Međutim, tijekom promatranog razdoblja povećavaju se potpore po stanovniku, koje su u 2023. godini iznosile 778,37 eura, što je povećanje za 0,7 posto u odnosu na 2022. godinu te za 3,3 posto u odnosu na 2021. godinu. Vezano za udio dodijeljenih potpora u rashodima države, u 2023. godini je iznosio 10,80 posto, u 2022. godini 12,98 posto dok je u 2021. godini iznosio 13,10 posto.

Unutar ukupno dodijeljenih potpora u 2023. godini u iznosu od 3.035,6 milijuna eura, na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi se iznos od 1.068 milijuna eura ili 35,2 posto udjela, dok se na sektor industrije i usluga odnosi iznos od 1.967,7 milijuna eura ili 64,8 posto udjela.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 1.068 milijuna eura, što je povećanje za 9,7 posto u odnosu na 2022. godinu te povećanje za 6,2 posto u odnosu na 2021. godinu. Udio navedenih potpora u ukupnim potporama u 2023. godini iznosio je 35,2 posto, dok je udio u BDP-u iznosio 1,40 posto. Unutar navedenih potpora u iznosu od 1.068

---

⁴² <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/koncesije-i-drzavne-potpore/drzavne-potpore/transparentnost-potpore/465>.

milijuna eura, na potpore u sektoru poljoprivrede odnosi se udio od 93,2 posto, dok se na potpore u sektoru ribarstva odnosi 6,8 posto, a unutar potpora u sektoru poljoprivrede udio od 55,1 posto odnosi se na potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dok se na ruralni odnosno regionalni razvoj odnosi udio od 44,9 posto.

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 1.967,7 milijuna eura, što je smanjenje za 3,6 posto u odnosu na 2022. godinu te povećanje za 1,7 posto u odnosu na 2021. godinu. Udio potpora u sektoru industrije i usluga u BDP-u u 2023. godini iznosio je 2,57 posto, u 2022. godini 2,99 posto, a u 2021. godini 3,29 posto. Udio navedenih potpora u ukupno dodijeljenim potporama smanjen je u odnosu na prethodna razdoblja i u 2023. godini iznose 64,8. I nadalje u sektoru industrije i usluga u 2023. godini, kontinuirano dominiraju sektorske potpore u odnosu na horizontalne potpore i potpore podrške gospodarstvu u COVID-19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu. Unutar navedenih potpora, posebnim sektorima je dodijeljeno 43,1 posto potpora, horizontalnim ciljevima, uključujući horizontalne potpore, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljeno je 28,6 posto dok je kao potpora podrške gospodarstvu u COVID-19 pandemiji te za suzbijanje učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljeno 28,3 posto potpora.

Sektorske potpore su dodijeljene u 2023. godini u iznosu od 848,9 milijuna eura, što je povećanje za 40,5 posto u odnosu na 2022. godinu te povećanje za 45,3 posto u odnosu na 2021. godinu. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 1,11 posto, u 2022. godini 0,88 posto, a u 2021. godini 0,99 posto. Udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama iznosio je 28 posto. Unutar sektorskih potpora, najviši udio potpora imaju potpore sektoru prometa s 37,8 posto udjela, slijede potpore za zaštitu okoliša i očuvanje energije od 21,8 posto, usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju od 18,1 posto, potpore turizmu s 15,4 posto, potpore sektoru brodogradnje 3,5 posto, potpore za poštanske usluge 1,7 posto, potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika 1,1 posto te potpore za razvoj širokopojsnih mreža 0,7 posto.

Vezano za sektorske potpore, unutar potpora posebnim sektorima u 2023. godini, za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge dodijeljen je iznos od 592,5 milijuna eura. Udio navedenih potpora u BDP-u iznosio je 0,77 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 19,5 posto, udio u dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 30,1 posto, dok je udio u sektorskim potporama iznosio 69,8 posto. Unutar navedenih potpora, najveći udio odnosi se na potpore kopnenom cestovnom prometu s 39,4 posto, slijede potpore za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa od 25,7 posto, potom potpore za kopneni željeznički promet sa 18,2 posto, potpore pomorskom prometu s 10,7 posto, potpore zračnom prometu od 3,6 posto te potpore za poštanske usluge s 2,5 posto.

Horizontalne potpore, uključujući horizontalne ciljeve, regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 562,2 milijuna eura, što je povećanje za 71,8 posto u odnosu na 2022. godinu, te povećanje za 13,5 posto u odnosu na 2021. godinu. Udio horizontalnih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,74 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama 18,5 posto, dok je udio u sektoru industrije i usluga iznosio 28,6 posto. Unutar horizontalnih potpora dodijeljenih u 2023. godini, na horizontalne ciljeve odnosno horizontalne potpore u užem smislu⁴³, odnosi se udio od 47,6 posto, na regionalne potpore udio od 26,4 posto te na potpore na lokalnoj razini udio od 26 posto.

---

⁴³ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Unutar horizontalnih potpora u užem smislu u 2023. godini, dodijeljenih u iznosu od 267,7 milijuna eura, najviše potpora dodijeljeno je za istraživanje i razvoj i inovacije s udjelom od 72,2 posto, slijede potpore za zapošljavanje od 15,8 posto, potpore za kulturu od 9 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima s 2,9 posto, te potpore za usavršavanje od 0,01 posto. Regionalne potpore su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 148,2 milijuna eura, s udjelom u BDP-u od 0,19 posto, udjelom u ukupno dodijeljenim potporama od 4,9 posto. Potpore na razini jedinica područne i lokalne (regionalne) samouprave su u 2023. godini dodijeljene u iznosu od 146,4 milijuna eura, te imaju udio u BDP-u 0,19 posto te udio u ukupno dodijeljenim potporama od 4,8 posto.

Potpore za podršku gospodarstvu u aktualnoj pandemiji COVID-19 te za ublažavanje negativnih učinaka ruske agresije na Ukrajinu dodijeljene su u 2023. godini u iznosu od 556,6 milijuna eura, što predstavlja smanjenje za 49,9 posto u odnosu na 2022. godinu te za 34,9 posto u odnosu na 2021. godinu. Udio navedenih potpora u BDP-u u 2023. godini iznosio je 0,73 posto dok je udio u ukupno dodijeljenim potporama 18,34 posto.

Kroz prikaz u ovom izvješću, moglo bi se zaključiti kako u promatranom razdoblju od 2021. do 2023. godine u strukturi potpora nije došlo do bitnijih promjena, no primjetno je kako se u jednoj mjeri potiče povećanje dodjele horizontalnih potpora koje se smatraju „poželjnim pozitivnim potporama“, jer kao takve potiču rast gospodarstva uz istovremeno bitno manji utjecaj na distorziju tržišnog natjecanja. Sama struktura dodijeljenih potpora predstavlja odraz karakteristike gospodarstva u danom trenutku, te u dugom roku ovisi o stabilnosti prilika u nacionalnoj ekonomiji.

Važno je naglasiti kako kod dodijeljenih potpora i nadalje ostaje visok udio posebnih sektora, poglavito potpora u sektoru prometa i za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje i audiovizualnu industriju što se nije u bitnome promijenilo, ali je pozitivna činjenica kako u posebnim sektorima raste udio potpora za zaštitu okoliša i energetske mjere, što je pozitivan trend poglavito iz razloga poticanja da Europa postane prvi klimatski neutralni kontinent do 2050. godine, a da se do 2030. godine smanji neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 posto.

Struktura dodijeljenih potpora tijekom promatranog razdoblja predstavlja odraz poduzetih mjera ekonomske politike Vlade Republike Hrvatske, a to posebice dolazi do izražaja korištenjem EU sredstava kroz mjere Nacionalnog plana oporavka i otpornosti ili drugim vidovima financiranja, kako bi se i nadalje pozitivno djelovalo na očuvanje gospodarstva.

Kada se promatra struktura dodijeljenih potpora u razdoblju trajanja pandemije bolesti COVID-19, vidljivo je kako su iste utjecale na izradu i provedbu mjera politike državnih potpora, koja je radi niza restrikcija utjecala na poduzetnike s obzirom na neizvjesnost koja je trajala zbog značajnih negativnih utjecaja na cjelokupno EU tržište. U tom razdoblju, primjenjivale su se navedene mjere kroz mjere sadržane u Privremenom okviru, a koje su se prilagođavale i nastalim okolnostima energetske krize i rata u Ukrajini. S obzirom na navedeno, potpore za podršku gospodarstvu se smanjuju, te bi se moglo zaključiti da su kao takve imale pozitivan učinak na poslovanja poduzetnika za razdoblje trajanja posebice energetske krize uzrokovane ratom u Ukrajini određujući pritom jasne prioritete Vlade Republike Hrvatske namijenjene stanovništvu, ali i samim poduzetnicima.

Isto tako, potrebno je uzeti u obzir kako je tijekom razdoblja od 2022. godine, pa sve do kraja 2023. godine struktura dodijeljenih potpora uvjetovana proračunskim ograničenjima, pri čemu su primjerice države članice eurozone uvelike mogle lakše koristiti sredstva i uz postojeći

fiskalni potencijal dati u većoj mjeri potpore poduzetnicima. Iako uz ograničene resurse, kvalitetno određeni i ciljani instrumenti ekonomske politike doprinijeli su ublažavanju teškoća poduzetnika za vrijeme uočenih vanjskih i sistemskih rizika. Time bi se moglo zaključiti kako se radi o dobrom i primjerenom modelu dodjele potpora koji se prilagođavao nastalim okolnostima i uvelike je doprinio makroekonomskoj stabilnosti.

Pritom je od bitnoga naglasiti kako se korištenjem sredstava, a posebice kroz mjere Nacionalnog plana oporavka i otpornosti uvelike sadržajno struktura dodijeljenih državnih potpora usmjerava prema područjima energetskog sektora kroz korištenje obnovljivih izvora energije, kružnog gospodarstva, učinkovite kogeneracije, pa potom i one mjere koje su usmjerene u digitalizaciju i jačanju konkurentnosti u poduzetništvu. Isto se odnosi kako na same programe potpora, tako i za pojedinačne potpore.

Iz prikazanog u ovom Izvješću može se zaključiti kako će struktura potpora i njihova dodjela u Republici Hrvatskoj i nadalje biti uvjetovana gospodarskim okvirima pri čemu će dodatni poticaj i promjene uslijediti kao rezultat dobro odmjerenih i uspješnih politika usmjerenih korištenju poglavito sredstava Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, dodjela potpora te ostalim mjerama koje će u bitnome definirati i određenja Europske komisije.

S tim u vezi važnim je uzeti u obzir i kako će u budućnosti sama struktura i obilježja koja čine politiku državnih potpora ovisiti o nizu čimbenika, a poglavito uzimajući u obzir i jasna određenja Europske komisije u odnosu na prijedloge sadržane u izvješćima koja su objavili u 2024. godini g. Mario Draghi „Budućnost europske konkurentnosti“⁴⁴ te g. Enrico Letta „Puno više od tržišta“⁴⁵.

Za očekivati je kako će se ovisno o određenjima prema ovim izvješćima zasigurno imati i utjecaj kako na izvore financiranja, tako i na promjene postojećih smjernica i okvira dodjele potpora koji bi se prilagođavali jačanju konkurentnosti Europske unije. Ovisno o eventualnim promjenama pravila o potporama mijenjat će se i određenja davatelja potpora koje bi u još većoj mjeri trebale biti usmjerene općim ciljevima zaštite okoliša, digitalizacije, energetske učinkovitosti, dekarbonizacije i jačanja istraživanja i razvoja s ciljem još veće inovativnosti i prilagodbe novim tehnologijama uključujući pritom i umjetnu inteligenciju. Za očekivati je kako će se postojeći programi u takvim okolnostima prilagođavati novim određenjima i smjericama, ali i donošenjem novih programa ili dodjele pojedinačnih/ad hoc potpora u skladu s pravilima koja će se možebitno mijenjati.

Zaključno, određenja i ciljevi sektorskih politika i ostvarenje još učinkovitije provedbe mjera ekonomske politike kroz dodjelu potpora ovoga trenutka se može ocijeniti uspješnom, a poglavito razmatrajući razdoblje od 2020. godine kada su dobro prilagođenim i odmjerenim mjerama Vlade Republike Hrvatske uspješno odgovorilo na izazove koji su uslijedili uslijed teškoća uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, ali i energetsom krizom i svim drugim vanjskim čimbenicima i sistemskim rizicima nastalim uslijed ratnih zbivanja u Ukrajini.

---

⁴⁴ https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en.

⁴⁵ <https://www.consilium.europa.eu/media/ny3j24sm/much-more-than-a-market-report-by-enrico-letta.pdf>

PRILOG 1.**Davatelji potpora na razini središnje države u 2023. godini**

<i>Davatelji potpora na razini središnje države u 2023. godini</i>
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
3. Ministarstvo hrvatskih branitelja
4. Ministarstvo kulture i medija
5. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
6. Ministarstvo poljoprivrede
7. Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
8. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
9. Ministarstvo turizma i sporta
10. Agencija za elektroničke medije
11. Agencija za obalni linijski pomorski promet
12. Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
13. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
14. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG – BICRO)
15. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
16. Hrvatski audiovizualni centar
17. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
18. Hrvatski zavod za zapošljavanje
19. Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	
Kategorija	
Namjena	
HORIZONTALNA PRAVILA	
Istraživanje i razvoj i inovacije	
	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
	Pokrivanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
	Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
	Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
	Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Mali i srednji poduzetnici	
	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
	Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Savjetodavne usluge
	Sudjelovanje na sajmovima
	Pokrivanje troškova prava industrijskog vlasništva
	Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
	Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje	
	Zapošljavanje osoba s invaliditetom ili osoba koje se teže zapošljavaju
	Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja osoba s invaliditetom
Usavršavanje	
	Posebno usavršavanje zaposlenika
	Opće usavršavanje zaposlenika
Kultura i zaštita baštine	
	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobranje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade tj. podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Proizvodnja čelika	
	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
Brodogradnja	
	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje

	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
	Javne radiodifuzijske usluge
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Poštanske usluge
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Turizam
	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
	Zaštita okoliša i ušteda energije
	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
	Ušteda energije
	Obnovljivi izvori energije
	Kogeneracija i daljinsko grijanje
	Gospodarenje otpadom
	Sanacija onečišćenih područja
	Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
	Sustav trgovanja dozvolama
	Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
	Sanacija i restrukturiranje
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
	REGIONALNA
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine	
1.	Državna razina
2.	Regionalna razina
3.	Lokalna razina
4.	Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore i potpore male vrijednosti

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** – subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj)
- **A2** – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjnja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike na području Grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja osoba s invaliditetom - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjnje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja).

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi** - krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročenog slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera, već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost

Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpora nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu

Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma

Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva

Skupina E1	
Ostalo	